

HAAPAVEDEN KAUPUNKI
Ympäristöterveyslautakunta
Rynnäkkötie 1, 3. krs
86600 Haapavesi

YMPÄRISTÖLUPA
Asianumero 303/11.01.00.00/2024
Päätöspäivä 2.9.2024 § 47, Liite 5

SUOMEN OIKIA OY (ENTINEN NIMI FODELIA RETAIL OY), YMPÄRISTÖLUPA, PERUNALASTUJA JA MUITA SNACKSTUOTTEITA VALMISTAVAN ELINTARVIKETUOTANTOLAITOKSEN JA ENERGIANTUOTANTOLAITOKSEN TOIMINNAN OLENNAINEN MUUTTAMINEN, PYHÄNTÄ

Luvan hakija
Suomen Oikia Oy
Tuotetie 1
92930 PYHÄNTÄ

Laitos
Perunalastuja ja muita snackstuotteita valmistava elintarviketuotantolaitos sekä nestekaasua käyttävä energiantuotantolaitos
Tuotetie 1
92930 PYHÄNTÄ

Yrityksen nimi on muuttunut 10.6.2024 Suomen Oikia Oy:ksi, jota ennen sen nimi oli Fodelia Retail Oy. Vuoteen 2023 saakka yrityksen nimi oli Real Snacks Oy.

Y-tunnus 1732469-3 ja Koordinaatit (ETRS-TM35FIN) 7110444 (N) ja 465616 (E)

SISÄLLYS

HAKEMUS	2
LUVAN HAKEMISEN PERUSTE	3
LUPAVIRANOMAISEN TOIMIVALTA	4
SIJAINTI, LUVAT JA KAAVOITUSTILANNE	4
ELINTARVIKETUOTANTOLAITOS	4
TEOLLISUUSJÄTEVESIEN ESIKÄSITTELYLAITOS	5
YLEISKUVAUS TOIMINNASTA	6
ELINTARVIKETUOTANTOLAITOS	6
TEOLLISUUSJÄTEVESIEN ESIKÄSITTELYLAITOS	6
TOIMINTAYMPÄRISTÖN KUVAUS	6
ELINTARVIKETUOTANTOLAITOS	6
Toiminta-alueen rakenteet	6
Jätevesien esikäsittelyt, johtaminen ja hallinta	7
Hulevesien johtaminen ja hallinta.....	7
Toiminta-aika	8
Ympäristöasioiden hallintajärjestelmä	8
Toiminnassa syntyvät tuotteet, tuotanto, tuotantokapasiteetti, prosessit ja laitteisto.....	8
Toiminnassa käytettävät raaka-aineet, polttoaineet ja muut tuotannossa käytettävät aineet, niiden käyttömäärät ja varastointi sekä veden käyttö.....	9
Energian käyttö ja arvio sen tehokkuudesta	10
Jätteet, jätehuolto ja haittaeläinten torjunta	10
Liikenteen järjestäminen ja liikennemäärä.....	11
Arvio parhaan käyttökelpoisen tekniikan (BAT) sekä ympäristön kannalta parhaiden käytäntöjen (BEP) soveltamisesta.....	12
TEOLLISUUSJÄTEVESIEN ESIKÄSITTELYLAITOS	13
Toiminta-alueen rakenteet	13
Jätevesien esikäsittely, johtaminen ja hallinta	13
Hulevesien johtaminen ja hallinta.....	15
Toiminta-aika	15
Toiminnassa syntyvät tuotteet, tuotanto, tuotantokapasiteetti, prosessit ja laitteistot.....	15
Toiminnassa käytettävät kemikaalit ja veden käyttö.....	15

HAAPAVEDEN KAUPUNKI
Ympäristöterveyslautakunta
Rynnäkkötie 1, 3. krs
86600 Haapavesi

YMPÄRISTÖLUPA
Asianumero 303/11.01.00.00/2024
Päätöspäivä 2.9.2024 § 47, Liite 5

Liikenteen järjestäminen ja liikennemäärä.....	15
YMPÄRISTÖKUORMITUS, SEN RAJOITTAMINEN JA ARVIO YMPÄRISTÖVAIKUTUKSISTA.....	16
ELINTARVIKETUOTANTOLAITOS	16
Jätevedet ja päästöt viemäriin, maaperään ja vesiin sekä niiden vaikutukset ympäristöön.....	16
Päästöt ilmaan	17
Melupäästöt ja tärinä.....	17
Arvio riskeistä ja toimet onnettomuuksien ja häiriöiden estämiseksi.....	17
TEOLLISUUSJÄTEVESIEN ESIKÄSITTELYLAITOS	18
Päästöt ilmaan	18
Melupäästöt ja tärinät.....	18
Onnettomuuksiin varautuminen esikäsittelylaitoksella	18
TARKKAILU.....	18
ELINTARVIKETUOTANTOLAITOS	18
Tehtaan toiminnan tarkkailu eli käyttötarkkailu	18
Päästövaikutusten tarkkailu eli vaikutustarkkailu	19
Energiantuotantolaitoksen tarkkailu	19
Muut vastaavat seurannan ja tarkkailun järjestämiseksi tarpeelliset seikat.....	19
HAKEMUKSEN KÄSITTELY.....	19
Vireilletulo ja tiedottaminen	19
Lausunnot.....	19
Muistutukset ja mielipiteet.....	20
Hakijan kuuleminen ja hakijan antamat vastineet.....	20
ASIAN RATKAISU JA LUPAMÄÄRÄYKSET	21
Yleiset määräykset.....	22
Päästöt viemäriin ja hulevesiviemäriin	22
Hajupäästöt ja päästöt ilmaan	23
Kemikaalien, polttoaineiden ja muiden ympäristölle haitallisten aineiden käsittely ja varastointi..	23
Melu.....	24
Jätteet ja jätehuolto.....	24
Paras käyttökelpoinen tekniikka, BAT	25
Pohjaveden tarkkailu.....	25
Toiminnan päästöjen tarkkailu ja tarkkailusuunnitelma.....	25
Raportointi	25
Poikkeukselliset tilanteet.....	26
Toiminnan muuttaminen ja lopettaminen.....	26
PERUSTELUT	26
YKSILÖIDYT VASTAUKSET ANNETTUIHIN LAUSUNTOIHIN	29
SOVELLETUT OIKEUSOHJEET	30
PÄÄTÖKSEN VOIMASSAOLO.....	30
KORVATTAVAT PÄÄTÖKSET	30
PÄÄTÖKSEN ANTAMINEN JA SIITÄ TIEDOTTAMINEN.....	30
PÄÄTÖKSEN YLEINEN TÄYTÄNTÖÖNPANOKELPOISUUS	30
PÄÄTÖKSESTÄ PERITTÄVÄ MAKSU.....	30
MUUTOKSENHAKU	31

HAKEMUS

Suomen Oikia Oy (ent. Fodelia Retail Oy) on tehnyt ympäristönsuojelulain (YSL) 29 §:n mukaisen ympäristöluvanvaraisen toimintansa olennaista muuttamista koskevan ympäristölupahakemuksen Haapaveden kaupungin ympäristöterveyslautakunnalle. Hakemus koskee perunalastuja ja muita snackstuotteita, mm. maissi- ja kaurapohjaisia snackseja sekä pellettejä, valmistavan Tuotetie 1:ssä

HAAPAVEDEN KAUPUNKI
Ympäristöterveyslautakunta
Rynnäkkötie 1, 3. krs
86600 Haapavesi

YMPÄRISTÖLUPA
Asianumero 303/11.01.00.00/2024
Päätöspäivä 2.9.2024 § 47, Liite 5

sijaitsevan tuotantolaitoksen toiminnan olennaista muutosta Pyhännällä. Olennainen muutos on se, että teollisuusjätevesien esikäsittelyä tehostetaan ja se toteutetaan erillisessä Pyhännän kunnan omistamassa ja hallinnoimassa esikäsittelylaitoksessa Puhdistamontie 6:ssa ennen jäteveden johtamista jäteveden vastaanottavalle jätevedenpuhdistamolle Siikalatvalle. Hakemuksessa on lisäksi useita päivitettyjä tietoja vastaten nykyistä toimintaa. Lupaa haetaan toistaiseksi voimassa olevaksi. Samalla aiemmalla ympäristöluvalla on hyväksytty myös laitoksen nestekaasua käyttävän lämmöntuotantolaitoksen eli energiantuotantolaitoksen ympäristölupa.

LUVAN HAKEMISEN PERUSTE

Ympäristönsuojelulain (YSL, 527/2014) liitteen 4 kohdan 4. mukaan seuraavat elintarvike- ja rehuteollisuuden toiminnat, joiden jätevedet johdetaan ympäristöluvanvaraiselle jätevedenpuhdistamolle, ovat YSL:n 115a §:n mukaan ilmoituksenvaraisia toimintoja:

- c) *perunaa tai juureksia käsittelevä tai niistä tuotteita jalostava laitos, joka käyttää kasvipiperäisiä raaka-aineita vähintään 2 000 tonnia vuodessa ja jonka valmiiden tuotteiden tuotantokapasiteetti on enintään 300 tonnia vuorokaudessa;*
- d) *vihanneksia, öljykasveja, melassia tai mallasohraa käsittelevä tai niistä tuotteita jalostava laitos, joka käyttää kasvipiperäisiä raaka-aineita vähintään 5 000 tonnia vuodessa ja jonka valmiiden tuotteiden tuotantokapasiteetti on enintään 300 tonnia vuorokaudessa, ei kuitenkaan kylmäpuristettua kasviöljyä valmistava laitos;*
- e) *muu kuin kohdissa c) ja d) tarkoitettu kasvipiperäisiä raaka-aineita käsittelevä tai niistä tuotteita jalostava laitos, joka käyttää kasvipiperäisiä raaka-aineita vähintään 10 000 tonnia vuodessa ja jonka valmiiden tuotteiden tuotantokapasiteetti on enintään 300 tonnia vuorokaudessa, ei kuitenkaan kylmäpuristettua kasviöljyä valmistava laitos tai leipomo;*
- k) *eineksiä valmistava laitos, jonka valmiiden tuotteiden tuotantokapasiteetti on vähintään 5 000 ja alle 30 000 tonnia vuodessa, mutta enintään 75 tonnia vuorokaudessa, jos valmiiden tuotteiden tuotantokapasiteetin eläinperäisen raaka-aineen osuus on vähintään 10 painoprosenttia; muuten 300 - (22,5 x A) tonnia vuorokaudessa ja alle 30 000 tonnia vuodessa, kun A on valmiiden tuotteiden eläinperäisen raaka-aineen osuus painoprosenteina;*

YSL:n 28 §:n mukaan liitteessä 4 tarkoitettuun toimintaan on kuitenkin oltava ympäristölupa, jos toiminta sijoitetaan tärkeälle tai muulle vedenhankintakäyttöön soveltuvalla pohjavesialueelle. Lisäksi liitteessä 4 tarkoitettuun, mutta sitä vähäisempään toimintaan, on oltava ympäristölupa, jos toiminta sijoitetaan tärkeälle tai muulle vedenhankintakäyttöön soveltuvalla pohjavesialueelle ja toiminnasta voi aiheutua pohjaveden pilaantumisen vaaraa.

Ympäristönsuojelulain (527/2014) liitteen 2 kohdan 1. mukaan energiantuotantolaitos, jonka polttoaineteho on vähintään 1 mutta alle 50 megawattia ja jossa jokaisen kiinteää polttoainetta käyttävän energiantuotantoyksikön polttoaineteho on alle 20 megawattia, on tehtävä rekisteröinti-ilmoitus ympäristönsuojelun tietojärjestelmään rekisteröintiä varten. Hakemuksen mukainen ja em. liitteen 2 kohdan 1 mukainen energiantuotantolaitos edellyttää kuitenkin ympäristönsuojelulain 28 §:n 1. momentin mukaan ympäristöluvan, koska toiminta sijoitetaan tärkeälle tai muulle vedenhankintakäyttöön soveltuvalla pohjavesialueelle. Lisäksi liitteen 2 kohdassa 1 tarkoitettuun, mutta sitä vähäisempään toimintaan on oltava ympäristölupa, jos toiminta sijoitetaan tärkeälle tai muulle vedenhankintakäyttöön soveltuvalla pohjavesialueelle ja toiminnasta voi aiheutua pohjaveden pilaantumisen vaaraa.

YSL:n 29 § mukaan ympäristöluvanvaraisen toiminnan päästöjä tai niiden vaikutuksia lisäävään tai muuhun toiminnan olennaiseen muuttamiseen on oltava lupa.

HAAPAVEDEN KAUPUNKI
Ympäristöterveyslautakunta
Rynnäkkötie 1, 3. krs
86600 Haapavesi

YMPÄRISTÖLUPA
Asianumero 303/11.01.00.00/2024
Päätöspäivä 2.9.2024 § 47, Liite 5

LUPAVIRANOMAISEN TOIMIVALTA

Valtioneuvoston asetuksen ympäristönsuojelusta (713/2014) 2 §:n 3 momentin perusteella kunnan ympäristönsuojeluviranomainen käsittelee ympäristönsuojelulain 28 §:ssä tarkoitetun pohjavesialueelle sijoittuvan toiminnan lupa-asian, jollei ympäristönsuojelulain 34 §:stä johdu muuta. Ympäristönsuojelulain 35 §:n mukaisesti toiminnan muuttamista koskevan lupahakemuksen ratkaisee se viranomainen, jonka toimivaltaan kuuluu ratkaista vastaavaa uutta toimintaa koskeva hakemus. Pyhännän kunnan toimivaltainen ympäristönsuojelun lupaviranomainen on Haapaveden kaupungin ympäristöterveyslautakunta.

Ympäristönsuojelulain 41 §:n mukaan, jos samalla toiminta-alueella sijaitsevalla usealla luvanvaraisella toiminnalla on sellainen tekninen ja toiminnallinen yhteys, että niiden ympäristövaikutuksia tai jätehuoltoa on tarpeen tarkastella yhdessä, toimintoihin on haettava lupaa samanaikaisesti eri lupahakemuksilla tai yhteisesti yhdellä lupahakemuksella. Lupaa voidaan kuitenkin hakea erikseen, jos hakemuksen johdosta ei ole tarpeen muuttaa muita toimintoja koskevaa voimassa olevaa lupaa.

SIJAINTI, LUVAT JA KAAVOITUSTILANNE

ELINTARVIKETUOTANTOLAITOS

Elintarviketuotantolaitos sijaitsee Pyhännän keskustaajamasta noin 3 km pohjoisluoteeseen Ouluntien nro 88 länsipuolella Leiviskänkankaan teollisuusalueella korttelissa 202 sen itäosassa osoitteessa Tuotetie 1, 92930 Pyhäntä. Toiminta sijoittuu luvanhakijan omistamalle kiinteistölle Sipsikangas (630-402-33-28). Alueella on kaavamerkintä TY ”*Teollisuusrakennusten korttelialue, jolla ympäristö asettaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia.*” Lähimmät teollisuuskiinteistöt sijaitsevat läheisellä Paavalinkangas-kiinteistöllä olevan Maustaja Oy:n ohella lähimmillään alle 100 metrin päässä kohteesta etelään ja länteen päin ja lähimmät asutut kiinteistöt noin 450 metrin päässä kohteesta kaakkoon.

Kiinteistöllä on vuonna 2001 perustettu sipsitehdas ja vuonna 2008 käyttöön otettu energiantuotantolaitos. Suomen Oikia Oy:llä on Haapaveden kaupungin ympäristöterveyslautakunnan 17.3.2022 § 18 myöntämä ympäristölupa (myönnetty Real Snacks Oy:lle), joka kattaa sekä tuotantolaitoksen että energiantuotantolaitoksen toiminnat.

Koko Leiviskänkankaan alue on luokiteltu vedenhankintaa varten tärkeäksi 1-luokan pohjavesialueeksi. Alueella on voimassa Leiviskänkankaan asemakaavan muutos ja laajennus (hyv. Pyhännän kunnanvaltuustossa 16.12.2019 § 53) ja korttelia 202 koskevien asemakaavamääräysten mukaan, mm.:

Tärkeä pohjavesialue (pv-1): *Koko suunnittelualue kuuluu Leiviskänkankaan tärkeään pohjavesialueeseen. Korttelialueille ei tule sijoittaa laitosta tai toimintaa, josta voi aiheutua pohjaveden pilaantumisvaaraa (YSL 17§). Uutta toimintaa pohjavesialueelle suunniteltaessa ja lupia käsiteltäessä on pyydyttävä alueellisen ELY-keskuksen lausunto (YSL 28 §, VL 3 luvun 2 §).*

Korttelialueelle saa sijoittaa kemikaalisäiliöitä ja -varastoja vain, jos ne ovat laitoksen toiminnan kannalta tarpeellisia. Säiliöt on sijoitettava rakennuksen sisätiloihin tai maanpäälle vesitiiviiseen, katokselliseen suoja-altaaseen, jonka tilavuuden tulee olla suurempi kuin varastoitavan aineen enimmäismäärä. Polttoainesäiliöissä ja nestemäisten kemikaalien säiliöissä tulee olla kaksinkertainen suojaus (esimerkiksi kaksivaippainen säiliö sijoitettuna tiiviiseen suoja-altaaseen). Sekä sisä- että ulkotiloissa olevissa säiliöissä tulee olla vuotojentarkkailu- ja hälytysjärjestelmä.

HAAPAVEDEN KAUPUNKI
Ympäristöterveyslautakunta
Rynnäkkötie 1, 3. krs
86600 Haapavesi

YMPÄRISTÖLUPA
Asianumero 303/11.01.00.00/2024
Päätöspäivä 2.9.2024 § 47, Liite 5

Jätevesien sekä lauhdevesien imeyttäminen maaperään on kielletty. Jätevedet tulee johtaa viemäriin ja lauhdevedet pohjavesialueen ulkopuolelle.

Rakentaminen, ojitukset ja maan muokkaaminen on tehtävä siten, ettei niistä aiheudu pohjaveden laatumuutoksia tai muutoksia pohjaveden korkeuteen.

Ympäristölupia käsiteltäessä on pyydettävä alueellisen ELY-keskuksen lausunto.

Pohjavesialueella tulee tie- ja katurakentamisen yhteydessä toteuttaa pohjavesisuojaus. Tie- ja pysäköintialueet, sekä jatkuvaan käyttöön tarkoitettut varastointialueet tulee päällystää vettä läpäisemättömällä materiaalilla.

Hulevesien käsittely pohjavesialueella: Alueella saa imeyttää vain puhtaita hulevesiä. Tiet, liikennealueet ja varastoalueet tulee päällystää siten, että niiltä ei pääse maaperään pohjavedelle haitallisia aineita. Hulevedet tulee johtaa näiltä alueilta öljynerotuskaivojen kautta pohjavesialueen ulkopuolelle.

Lähimmistä Natura-alueista hyvin pitkälle soistunut Kivijärven lintuvesi sijaitsee 3,6 km alueelta luoteeseen ja se on luokiteltu valtakunnallisesti arvokkaaksi lintuvedeksi. Alueelta 4,3 km kaakkoon sijaitseva Kansanneva-Kurkineva-Muurainsuo on kuvattu komeaksi suokokonaisuudeksi, jossa aapasuon lisäksi on kehittyvä keidassuo. Alueelta noin 5 km pohjoiseen sijaitseva Iso Suksineva-Ahvenjärvenneva-Turvakonneva edustaa Pohjanmaan-Kainuun aapasuovyöhykkeen karuja soita ja on seutukaavassa merkinnällä luonnonsuojelualue (SL). Lähin vesistö Pyhännänjärvi on lähimmillään 250 metrin etäisyydellä itään päin.

TEOLLISUUSJÄTEVESIEN ESIKÄSITTELYLAITOS

Teollisuusjätevesien esikäsittelylaitos sijaitsee Pyhännän keskustaajamasta noin 2,9 km koilliseen Kestiläntien itäpuolella osoitteessa Puhdistamontie 6 Pyhännän kunnan omistamalla kiinteistöllä Kontiolahti (630-402-47-1). Alue ei ole pohjavesialuetta eikä muutakaan suojelualueita. Lähimmät vesistöt ovat noin 600 metrin päässä pohjoisessa virtaava Pyhännänjoki ja noin 1,2 kilometrin päässä lännessä oleva Pyhännänjärvi. Alueen välittömässä läheisyydessä sen pohjoiskoillispuolella on Latvaenergia Oy:n hallinnoima biokaasulaitos, jolla on Haapaveden kaupungin ympäristöterveyslautakunnan 5.6.2024 § 36 myöntämä ympäristölupa. Näiden pohjoispuolella lähistöllä on nykyinen jäteveden tasausallas, josta Pyhännän kunnan alueella syntyvät kaikki jätevedet johdetaan siirtoviemäriä pitkin Siikalatvan Keskuspuhdistamo Oy:n jätevedenpuhdistamolle Siikalatvan Rantsilaan. Lähimmät asuinrakennukset sijaitsevat alueelta noin 700 metrin päässä lounaassa ja 1,2 kilometrin päässä luoteessa. Esikäsittelylaitoksen rakentaminen on meneillään ja sen arvioitu käyttöönotto on syyskuussa 2024.

Esikäsittelylaitosalueella on Pyhännän kunnanvaltuuston 14.12.2020 § 47 hyväksymä Pyhääntä, Kirkonkylän yleiskaava 2040. Kaavassa puheena olevalla alueella on merkintä T-1 ”Teollisuus- ja varastoalue. Alueelle saa sijoittaa myös kiertotaloustoimintaa, biokaasulaitoksia ja muuta bioenergian tuotantoa. Energiahuollon alueiden käyttöönoton vaikutukset tulee arvioida hankesuunnitteluvaiheessa, huomioiden sijoitusvaihtoehdot ja mahdolliset yhteisvaikutukset. Uutta asutusta ei suositella alle 400 metrin etäisyydelle laitoksesta tai sen varastoalueista. Biokaasulaitos, joka on mitoitettu vähintään 35 000 tonnin vuotuiselle jätelmäärälle, vaatii ympäristövaikutusten arvioinnista säädetyn lain (252/2017) mukaan YVA-menettelyn. Suunnittelusuositus: Kapasiteetiltaan alle 35 000 tn biokaasulaitosta suunniteltaessa suositellaan ottamaan huomioon VTT:n ohjearvosuositukset, joiden mukaan biokaasulaitosten toiminta saa aiheuttaa asumiseen tai loma-asumiseen varatuilla alueilla tuntikeskiarvona ilmaistuna enintään 3% vuoden tunneista 1 hy/m³ hajuhaitan. Laitoksen tekniikka ja piipun korkeus suositellaan mallinnettavaksi nämä tavoitearvot

HAAPAVEDEN KAUPUNKI
Ympäristöterveyslautakunta
Rynnäkkötie 1, 3. krs
86600 Haapavesi

YMPÄRISTÖLUPA
Asianumero 303/11.01.00.00/2024
Päätöspäivä 2.9.2024 § 47, Liite 5

täyttäväksi.”

YLEISKUVAUS TOIMINNASTA

ELINTARVIKETUOTANTOLAITOS

Suomen Oikia Oy on osa Fodelia-konsernia. Tuotantolaitos valmistaa perunalastuja syväpaistamalla rasvakeittimessä. Kaura-, maissi- ja muita snackstuotteita valmistetaan omilla snacksprosessointilinjooillaan annostelemalla lähtöainekset veden kanssa laitteeseen, jolla pehmeä massa ruiskupuristetaan ruuvilla suuttimen läpi. Snacksit kulkeutuvat edelleen leikkaukseen ja rasvakeittimeen tai suoraan kuljetinta pitkin uuniin kuivattavaksi. Pelletit taas annostellaan suoraan prosessilinjastolle ja sieltä edelleen rasvakeittimeen. Paistamisen tai kuivauksen jälkeen tuotteet maustetaan ja pakataan myyntipakkauksiin. Tuotantoa on arkipäivisin kahdessa vuorossa ja tarvittaessa myös kolmivuorotyönä. Päätuotteita ovat perunalastut, kaura- ja maissisnacksit sekä pelletit. Pääraaka-aineita ovat peruna, maissi, kaura, elintarvikepelletit, auringonkukka- ja rapsiöljy sekä mausteet. Perunat hankitaan lähialueiden viljelijöiltä, kaura lähialueen myllyltä, maissi ja pelletti hankitaan Italiasta ja kasviöljyt Ruotsista.

Luvan hakija on vastannut tuotantolaitoksen toiminnasta vuodesta 2001 lähtien. Tuotantolaitoksen käyttämä sähköenergia ostetaan sähköverkosta ja tehtaan tilojen lämmittämiseen käytettävä energia ostetaan naapurikiinteistöllä sijaitsevalta Latvaenergia Oy:ltä sen pääasiassa puuhaketta käyttävältä energiantuotantolaitokselta. Laitosalueella on oma lämpökeskus, jossa energia tuotetaan nestekaasukattilalla. Kattilan nimellisteho on enintään 500 kW ja tällä tuotettua höyrymäistä nestekaasua käytetään rasvakeittimen lämmittämiseen kaura- ja muiden snackstuotteiden tuotantolinjastoilla.

Suomen Oikia Oy:n jätevedet esikäsitellään nykyisin Tuotetien tuotantolaitoksella. Perunalastujen tuotannon jätevedet puhdistetaan ensin jätelingolla ja johdetaan sen jälkeen kahteen rasvanerotuskaivoon. Samoin tehtaan prosesseissa käytettävä vesi ja tehtaan sisätiloissa muodostuva kaikki jätevesi käsitellään kahdessa peräkkäin olevassa rasvanerotuskaivossa. Jatkossa jätevedet on tarkoitus esikäsitellä em. käsittelyjen lisäksi Pyhännän kunnan toteuttamalla ja hallinnoimalla teollisuusjätevesien esikäsitteilylaitoksella, joka tulee toimimaan tuotantolaitoksella tapahtuvan esikäsitteilyn jatkona. Esikäsitelty jätevesi johdetaan edelleen siirtoviemäriä pitkin Rantsilaan Siikalatvan Keskuspuhdistamo Oy:n jätevedenpuhdistamolle, jolla on Pohjois-Suomen aluehallintoviraston 26.5.2010 antama ympäristölupa nro 34/10/1.

TEOLLISUUSJÄTEVESIEN ESIKÄSITTELYLAITOS

Esikäsitteilylaitoksen kaikesta toiminnasta vastaavat Pyhännän kunta sen omistajana ja laitoksen operoija (nykyisin Owatec Group Oy).

TOIMINTAYMPÄRISTÖN KUVAUS

ELINTARVIKETUOTANTOLAITOS

Toiminta-alueen rakenteet

Elintarviketuotantolaitoksen ulkopuolinen alue on päällystetty säännöllisten kuljetusreittien ja parkkipaikkojen kohdalta asfaltilla. Laitosalue rajoittuu pohjoisessa metsään ja tiealueisiin, idässä Maustetien jälkeen Ouluntiehen (kantatie 88) ja etelässä sekä lännessä teollisuusalueisiin. Tontti rajoittuu etelässä Tuotetiehen ja pohjoisessa ja idässä Maustetiehen Leiviskänkankaan teollisuusalueella. Tuotanto- ja toimistotilojen lisäksi laitoksella on korjaamotila, ns. pajahuone.

Energiantuotantolaitos koostuu nestekaasusäiliöstä (6,4 m³), tarvittavista putkistoista, piipusta (noin 7

HAAPAVEDEN KAUPUNKI
Ympäristöterveyslautakunta
Rynnäkkötie 1, 3. krs
86600 Haapavesi

YMPÄRISTÖLUPA
Asianumero 303/11.01.00.00/2024
Päätöspäivä 2.9.2024 § 47, Liite 5

m), höyrystinkeskuksesta ja käyttölaitteena toimivasta kaasupolttimesta. Energiantuotantolaitos on otettu käyttöön vuonna 2008. Nestekaasusäiliö on sijoitettu maan alle ja säiliön palosuojaus on toteutettu maapeitteellä. Höyrystinkeskuksen tuottamaa lämpöenergiaa käytetään rasvankeittimessä kaura- ja muiden snacktuotteiden tuotantolinjastolla, joka sijaitsee avoimessa hallitilassa ja josta lähtee noin 7 metriä korkea piippu ulos rakennuksesta. Nestekaasun käyttölaitte on varustettu välipaineen säätöryhmällä, jolla kaasun paine alennetaan ennen sen johtamista kaasun käyttölaitteelle. Lämmitysjärjestelmän väliaineena on vesi-glykoliseos. Höyrystinkeskuksen käyttö ei ole jatkuvaa, vaan noin 400 tuntia vuodessa.

Jätevesien esikäsittelyt, johtaminen ja hallinta

Luvanhakijalla on Pyhännän kunnan kanssa 13.5.2008 päivätty sopimus kiinteistön liittämisestä yleiseen viemäriin. Pyhännän kunnalla on jäteveden johtamissopimus Siikalatvan Keskuspuhdistamo Oy:n kanssa.

Tehtaan prosesseissa käytettävä vesi sekä tehtaan sisätiloissa muodostuvat jätevedet (esim. tuotantolinjan ja tehdassalin pesuvedet ja saniteettivedet) johdetaan kahden rasvanerotuskaivon kautta jätevesiviemäriin. Aikaisemmin käytössä olleen rasvanerotimen Labko NS15 (noin 11,3 m3) lisäksi keväällä 2024 on asennettu uusi rasvanerotin EuroREK NS35 (kokonaistilavuus noin 15,65 m3). Perunalastujen tuotannossa muodostuvat jätevedet puhdistetaan ensin jätelingolla, joka erottelee perunan kuoret ja muun kiinteän aineksen jätevedestä ennen veden johtamista rasvanerotuskaivoihin ja edelleen jätevesiviemäriin. Jätelinko on uusittu vuonna 2023 ja erottelussa muodostunut perunamassa on hyödynnetty ulkopuolisen tahon biokaasulaitoksessa 14.12.2022 lähtien. Rasvanerotuskaivo tyhjenetään ja liete poistetaan kaivoista nykyisin vähintään kerran viikossa ympäri vuoden, jolloin jäteveden laatu säilyy parempana. Rasvakaivoissa on hälytinja järjestelmät, jotka hälyttävät silloin, kun ne ovat liian täynnä. Jätevedestä otetaan säännöllisesti jätevesianalyysejä (8 krt/v).

Tuotantolaitoksen sisällä on noin 10 m2:n ”pajahuone”, jossa varastoidaan laitoksen kunnossapitoon liittyviä työkaluja, kuten hitsauslaitteita, sorvia, kulmahiomakonetta ja niihin tarvittavia voiteluaineita ja öljyjä. Pajahuoneessa oleva lattiakaivo on suljettu ja huoneessa on ainoastaan käsienpesupiste, jonka vedet johdetaan viemäriin. Tilassa ei ole avoviemäriä, vaan ainoastaan umpeen valetun kaivon sisälle jäänyt viemäriputki käsienpesupisteelle. Tilassa ei ole öljynerotuskaivoa.

Jätevesiä syntyy vuosittain 30 000 – 39 000 m3.

Hulevesien johtaminen ja hallinta

Asfaltoidun alueen hulevedet johdetaan Pyhännän kunnan ylläpitämään hulevesiverkostoon ja öljynerotus- ja hiekanerotuskaivon kautta edelleen sadevesiviemäriä pitkin länteen pohjavesialueen rajalle saakka tasossa +128.32. Pohjavesialueen rajalta hulevedet kulkevat noin 150 metriä ruopatassa ojassa laskuojalle saakka pohjavesialueen ulkopuolelle. Tehdasalueen Pyhännän taajaman puoleisen lastauslaiturin hulevesipumppaamosta hulevedet ohjataan olemassa olevaan kunnan hulevesiverkostoon ja tehdasrakennuksen rännivedet ohjautuvat Piippolan puoleisen pumppaamon kautta kunnan hulevesiverkostoon. Tehdasalueen takapihan puoleiset pintavedet johdetaan takapihalla sijaitsevaan hulevesikaivoon, josta ne johdetaan kunnan hulevesiverkostoon. Tehtaalle tulevien raaka-aineiden ja sieltä lähtevien valmiiden pakattujen tuotteiden tyhjennykset ja lastaukset tehdään kiinteäpohjaisilla alustoilla, joista vedet ohjataan hulevesipumppaamon kautta hulevesiverkostoon. Hulevesiverkoston päässä olevat hiekan- ja öljynerotuskaivot tyhjenetään vuosittain. Tehtaan sisältä ei johdeta missään vaiheessa vesiä hulevesiverkostoon. Toiminnassa ei synny jäähdytysvesiä.

HAAPAVEDEN KAUPUNKI
Ympäristöterveyslautakunta
Rynnäkkötie 1, 3. krs
86600 Haapavesi

YMPÄRISTÖLUPA
Asianumero 303/11.01.00.00/2024
Päätöspäivä 2.9.2024 § 47, Liite 5

Toiminta-aika

Toimintaa on arkipäivisin kahdessa vuorossa klo 06-22 ja tarvittaessa myös kolmivuorotyönä. Kolmivuorotyötä on keskimäärin noin 10 viikkoa vuodessa.

Ympäristöasioiden hallintajärjestelmä

Luvanhakijalla on teossa ISO14001: 2015 standardin mukainen ympäristöjärjestelmä, jonka sertifiointi on vuoden 2024 aikana.

Toiminnassa syntyvät tuotteet, tuotanto, tuotantokapasiteetti, prosessit ja laitteisto

Tuotteet ovat perunalastuja sekä muita snackstuotteita, kuten mm. maissi- ja kaurapohjaisia snackseja. Tuotantolaitokseen kuuluu hallitila, jossa valmistetaan perunalastuja, kaura-, maissi- ja muita snackstuotteita, sekä varastotiloja raaka-aineiden ja valmiiden tuotteiden varastointiin. Tuotantolaitokseen kuuluu lisäksi sosiaali-/toimistotilat sekä noin 10 m²:n pajahuone, jossa varastoidaan laitoksen kunnossapidon työkaluja ja niihin tarvittavia voiteluaineita ja öljyjä.

Tehtaalla valmistetaan vuosittain perunalastuja 1 850 tonnia, pellettejä 350 tonnia, kaurasnackseja 130 tonnia ja maissisnackseja 460 tonnia.

Raaka-aineet vastaanotetaan välivarastoon, josta ne annostellaan esikäsitteilylinjastolle (peruna) tai suoraan prosessointilinjastolle (kaura, maissi, pelletit). Perunat ohjataan kivenerottelijalle, jossa isoimmat epäpuhtaudet poistetaan. Perunat pestään ja kuoritaan ja ne ohjataan kuljettimella perunalastujen prosessointilinjastolle. Kuorijäte erotellaan vedestä jätelingolla ja se hyödynnetään ulkopuolisen tahon biokaasulaitoksessa ja pesuvesi hyödynnetään useaan pesukertaan. Perunat leikataan ja huuhdellaan ja syväpaistetaan rasvakeittimessä. Optisen lajittelijan jälkeen perunalastut maustetaan ja ohjataan pakkauskoneelle. Pakkaukset ohjataan röntgenin läpi myyntierinä pakattaviksi ja varastoitaviksi. Kaura tai maissi ja muut kuiva-aineet annostellaan omille prosessointilinjastoilleen, joista ne siirtyvät sekoitettavaksi. Seos ja vesi annostellaan laitteeseen, jossa pehmeä massa ruiskupuristetaan ruuvilla suuttimen läpi. Snacksit kulkeutuvat seuraavaksi joko leikkaukseen (kaura) ja edelleen rasvakeittimeen tai suoraan kuljetinta pitkin uuniin kuivattavaksi (kaura ja maissi). Pelletit annostellaan suoraan prosessilinjastolle ja edelleen rasvakeittimeen. Paistamisen tai kuivauksen jälkeen snackseihin lisätään mausteet ja öljy tai juustokuorrute. Seuraavaksi snacksit ohjataan välisiiloon ja edelleen pakattavaksi ja myyntierittäin varastoitavaksi.

Energiantuotantolaitos (max 500 kW) koostuu nestekaasusäiliöstä (6,4 m³/3 200 kg), tarvittavista putkistoista, piipusta (noin 7 m), höyrystinkesuksesta (Zimmer 40 kg/h) ja käyttölaitteena toimivasta kaasupolttimesta. Höyrystinkeskus, jossa nestemäisessä muodossa oleva nestekaasu höyrytetään lämmön avulla höyrymäiseen muotoon, on sijoitettu ulos tuotantolaitoksen seinälle ja höyrystimeltä lähtevä höyrymäisen nestekaasun putki on varustettu kauko-ohjattavalla, sisätiloihin sijoitetulla, pääsulkuventtiilillä. Höyrystimessä on sähkötoiminen lämmitysvastus, joka lämmittää välinesteenä olevaa vettä ja glykolin seosta. Välineste lämmittää höyrystimessä olevaa putkikierukkaa, jossa nestemäinen nestekaasu höyrytyy höyrymäiseksi kaasuksi lämmön vaikutuksesta. Nestekaasusäiliö on sijoitettu maan alle ja säiliön palosuojaus on toteutettu maapeitteellä. Nestekaasusäiliöllä on painelaitteen määräaikaistarkastus neljän vuoden välein ja viimeisin tarkastus on tehty 21.9.2021. Höyrystinkeskuksen tuottamaa energiaa (höyrymäistä kaasua) käytetään lämmön lähteenä rasvakeittimessä kaura- ja muiden snackstuotteiden tuotantolinjastolla, joka sijaitsee avoimessa hallitilassa. Tuotantotiloista lähtee noin 7 metriä korkea piippu ulos rakennuksesta. Nestekaasun käyttölaite on varustettu välipaineen säätöryhmällä, jolla kaasun paine alennetaan ennen sen johtamista nestekaasun käyttölaitteelle. Höyrystinkeskuksen käyttö ei ole jatkuvaa, vaan noin 400 tuntia vuodessa.

HAAPAVEDEN KAUPUNKI
Ympäristöterveyslautakunta
Rynnäkkötie 1, 3. krs
86600 Haapavesi

YMPÄRISTÖLUPA
Asianumero 303/11.01.00.00/2024
Päätöspäivä 2.9.2024 § 47, Liite 5

Toiminnassa käytettävät raaka-aineet, polttoaineet ja muut tuotannossa käytettävät aineet, niiden käyttömäärät ja varastointi sekä veden käyttö

Elintarvikelaitoksen raaka-aineiden vuotuiset enimmäiskäyttömäärät ovat: perunaa 8 200 tonnia, maissia 230 tonnia, kauraa 55 tonnia, pellettejä 275 tonnia, auringonkukka-/rapsiöljyä 910 tonnia ja mausteita 26 tonnia. Kaikki raaka-ainevarastot ovat lämmitettyjä ja kaikissa varastoissa on käytössä koko tehdasta koskeva riskinarviointiin perustuva tuhoeläintorjunta. Varastot siivotaan riskinarviointiin perustuvan puhtaanapitosuunnitelman mukaisesti ja siivous on ulkoistettu. Kaikki varastot ovat PRCGS-standardin vaatimusten mukaisia. Kasviöljyt varastoidaan kaksoisvaipallisissa säiliöissä ja ulkosäiliön alle on asennettu valuma-allas, jossa on käytössä vuodoista ilmaiseva hälytínjärjestelmä. Ko. valuma-altaan yhteydessä varastoidaan myös kasviöljyjäte sekä öljyjäte. Laitoksella on käytössään LEAN-järjestelmä, jonka avulla raaka-aineiden määrän ja laadun seuranta toteutetaan.

Toiminnassa käytetään kemikaaleja, pesuaineita ja huollon kemikaaleja seuraavasti:

Kemikaali tai valmiste	Vaaralausekkeet	Käyttö/vuosi
Huollon ja kunnossapidon kemikaalit (silikonit, sprayt, liimat, öljyt, puhdistusaineet)	H220 Erittäin helposti syttyvä kaasu; H222 Erittäin helposti syttyvä aerosoli; H225 Helposti syttyvä neste ja höyry; H229 Painesäiliö: Voi revetä kuumennettaessa; H280 Sisältää paineen alaista kaasua; voi räjähtää kuumennettaessa; H315 Ärsyttää ihoa; H317 Voi aiheuttaa allergisen ihoreaktion; H318 Vaurioittaa vakavasti silmiä; H319 Ärsyttää voimakkaasti silmiä; H335 Saattaa aiheuttaa hengitysteiden ärsytystä; H336 Saattaa aiheuttaa uneliaisuutta ja huimausta; H351 Epäillään aiheuttavan syöpää (mainitaan altistumisreitti, jos on kiistatta osoitettu, että vaara ei voi aiheutua muiden altistumisreittien kautta); H362 Saattaa aiheuttaa haittaa rintaruokinnassa oleville lapsille; H372 Vahingoittaa elimiä (tai mainitaan kaikki tiedetyt kohde-elimet) pitkäaikaisessa tai toistuvassa altistumisessa (mainitaan altistumisreitti, jos on kiistatta osoitettu, että vaara ei voi aiheutua muiden altistumisreittien kautta); H400 Erittäin myrkyllistä vesielioille; H410 Erittäin myrkyllistä vesielioille, pitkäaikaisia haittavaikutuksia; H411 Myrkyllistä vesielioille, pitkäaikaisia haittavaikutuksia; H412 Haitallista vesielioille, pitkäaikaisia haittavaikutuksia; EUH066 Toistuva altistus voi aiheuttaa ihon kuivumista tai halkeilua; EUH208 Voi aiheuttaa allergisen reaktion	varastointimäärät alle 20 l
Kaasut	H220 Erittäin helposti syttyvä kaasu; H230 Voi reagoida räjähtäen jopa ilmattomassa tilassa; H270 Aiheuttaa tulipalon vaaran tai edistää tulipaloa; hapettava; H280 Sisältää paineen alaista kaasua; voi räjähtää kuumennettaessa	7 000 kg
Natriumhydroksidi, kiinteä	H314 Voimakkaasti ihoa syövyttävää ja silmiä vaurioittavaa; H315 Ärsyttää ihoa H319 Ärsyttää voimakkaasti silmiä	400 kg
Pesuaineet, emäksinen, klooripitoinen ja ei-klooripitoinen	H400 Erittäin myrkyllistä vesielioille; H290 Voi syövyttää metalleja; H314 Voimakkaasti ihoa syövyttävää ja silmiä vaurioittavaa; H373 Saattaa vahingoittaa elimiä (tai mainitaan kaikki tiedetyt kohde-elimet) pitkäaikaisessa tai toistuvassa altistumisessa (mainitaan altistumisreitti, jos on kiistatta osoitettu, että vaara ei voi aiheutua muiden altistumisreittien kautta); EUH031 Kehittää myrkyllistä kaasua hapon kanssa	1 200 l ja 200 l
Desinfiointiaineet	H314 Voimakkaasti ihoa syövyttävää ja silmiä vaurioittavaa; H318 Vaurioittaa vakavasti silmiä; H319 Ärsyttää voimakkaasti silmiä;	510 l

HAAPAVEDEN KAUPUNKI
Ympäristöterveyslautakunta
Rynnäkkötie 1, 3. krs
86600 Haapavesi

YMPÄRISTÖLUPA
Asianumero 303/11.01.00.00/2024
Päätöspäivä 2.9.2024 § 47, Liite 5

	H225 Helposti syttyvä neste ja höyry; H336 Saattaa aiheuttaa uneliaisuutta ja huimausta; H412 Haitallista vesieliöille, pitkäaikaisia haittavaikutuksia	
Desinfiointi- ja valkaisuaine, klooripitoinen	H290 Voi syövyttää metalleja; H400 Erittäin myrkyllistä vesieliöille; H314 Voimakkaasti ihoa syövyttävää ja silmiä vaurioittavaa; EUH031 Kehittää myrkyllistä kaasua hapon kanssa	20 l

Tuotannossa käytettävät kemikaalit varastoidaan erillisissä suljetuissa kemikaalikaapeissa, joille tehdään säännölliset sisäiset ja ulkoiset auditoinnit, seurannat ja huoltotoimenpiteet. Tarkkailu tehdään BRCS-standardien mukaisesti. Keskenään reagoivien kemikaalien varastoinnissa huolehditaan, etteivät ne vuodon sattuessa pääse kosketuksiin keskenään. Kemikaalit säilytetään alkuperäispakkauksissaan tai säiliöissä/astioissa, joiden päällysmarkkinointi käy ilmi, mikä kemikaali on kyseessä.

Energiantuotantolaitoksen höyrystinkeskuksessa käytetään nestekaasua (propaani) ja sen varastosäiliö on 6,4 m³ ja vuosikulutus vuonna 2023 oli 5,5 tonnia. Säiliö on maapeitteinen.

Tuotannon ja sosiaalitoimien käyttämä vesi ostetaan Pyhännän Vesi Oy:ltä ja se tulee tehtaalle kolmen eri vesiliittymän kautta. Höyrystinkeskus ja nestekaasulla toimiva lämmitysjärjestelmä ei käytä vettä. Hakemuksessa todetaan, että Sipsitehtaan vedenkulutus on suoraan sidonnainen tehtyyn tuotantoon eli ennusteen toteutuminen riippuu hyvin pitkälle lähivuosien kysynnästä. Ennuste on muodostettu oletuksella, että kysynnän nykyinen kasvu jatkuu tasaisena. Vuoden 2026 jälkeen käytettävä vesimäärä riippuu hyvin pitkälti tulevaisuuden investoinneista ja jos investointia ei tehdä, tulee vedenkäyttö todennäköisesti kasvamaan tasaisesti vuoden 2026 jälkeen.

Vedenkulutus vuosina 2021-2023 ja ennuste vuosille 2024-2026 ovat seuraavat:

Vuosi	Vedenkulutus, m ³	Muutos, %
2021	34 528	
2022	32 914	-5
2023	34 175	+4
2024	36 500	+6
2025	39 000	+6
2026	41 500	+6

Energian käyttö ja arvio sen tehokkuudesta

Tehdas ostaa tarvitsemansa sähkön sähköyhtiöltä ja tehtaan sähköenergian kulutus on 750-975 MWh vuodessa. Tehdas ostaa tilojen lämmittämiseen tarvitsemansa energian Latvaenergia Oy:ltä ja tehtaan lämmönkulutus on 7 000-9 100 MWh vuodessa.

Nestekaasun polttoainetehto on enintään 500 kW ja nestekaasua toimitetaan maanalaiseen varastosäiliöön 5-10 kertaa vuodessa. Nestekaasun energiasisältö on korkeampi kuin muilla polttoaineilla ja sen tehollinen lämpöarvo on 46,4 MJ/kg. Nestekaasua käytetään vuodessa enintään 32 m³, joka vastaa noin 16 tonnin nestekaasun käyttömäärää. Käyttömäärä vastaa energiana noin 200 MWh. Maksimikäyttö 40 kg/h vastaa kaasutehona noin 500 kW.

Jätteet, jätehuolto ja haittaeläinten torjunta

Elintarviketuotantolaitoksen jätteistä lajitellaan biojäte (kuiva sipsijäte ja perunan kuorijäte), kasviöljyt, polttokelpoinen jäte, paperi, pahvi, muovi, metalli, puu ja vaarallinen jäte (ongelmajäte).

Tuotantolaitoksen toiminnasta syntyviä jätteitä käsitellään/varastoidaan mm. jätepuristimien avulla (paalaaminen, muovi ja kartonki/pahvi) sekä säilytetään soveltuvissa astioissa sisällä ja ulkona

HAAPAVEDEN KAUPUNKI
Ympäristöterveyslautakunta
Rynnäkkötie 1, 3. krs
86600 Haapavesi

YMPÄRISTÖLUPA
Asianumero 303/11.01.00.00/2024
Päätöspäivä 2.9.2024 § 47, Liite 5

jäteasemalla. Jätejakeet lajitellaan asianmukaisesti ja toimitetaan jätehuoltoyhtiön toimesta kierrätyspisteisiin. Jätehuoltosopimukset on tehty asianmukaisten jätehuoltoyhtiöiden kanssa ja jätteiden kuljetuksista vastaavat kuljetusyrittäjät kuuluvat ELY-keskuksen ylläpitämään jätehuoltorekisteriin.

Tuotannon sivutuotteena muodostuva jätelinkojäte, mäski ja elintarvikekäyttöön soveltumattomat tuote-erät / linjastolta maahan pudonneet tuotteet (noin 600 tonnia) sekä rasvakaivoliete hyödynnetään ulkopuolisen toimijan biokaasulaitoksessa energiantuotantoon. Perunoiden mukana tuleva multa menee uusiokäyttöön maanviljelyyn ja multa varastoidaan ulkona katetulla noin 14 m3:n lavalla, joka tyhjennetään kaksi kertaa kuukaudessa. Laitoksella on haittaeläinten torjuntasuunnitelma, jota toteuttaa ulkopuolinen desinfiointitoimija. Haittaeläinten torjunta perustuu riskinarvointiin.

Toiminnassa syntyvät jätteet vuosilta 2022 ja 2023 on esitetty seuraavassa:

Jätelaji	Jätteen kuvaus	EWC-koodi	2022 tn	2023 tn	Vastaanottaja
Kartonki/pahvi/paperi	Kartonki/pahvi	15 01 01 20 01 01	20,95	20,1	L&T Ympäristöpalvelut Oy
Muovi	Pakkausmuovit	15 01 02	3,03	2,11	L&T Ympäristöpalvelut Oy
Metallijäte	Mm. huollon metallit	15 01 04	-	-	Utacon Oy
Puujäte	Käsittelemätön puuainees (kuormalavat ja perunalaatikot)	15 01 03	2 (arvio)	2	Latvaenergia Oy, energiahake
Polttokelpoinen jäte	Pakkauskalvotähteet, käsipyyhepaperit, kertakäyttösuojat	15 01 02 5 01 09	26,6	28,4	Vestia Yrityspalvelut Oy, Ylivieskan jätekeskus
Kasviöljyt	Paistolinjan hävikki (elintarvikekelpoinen jäte)	20 01 25	8,44	3,52	Suomen kasviöljykierrätys Oy
Sipsijäte, kuiva biojäte	Sipsijäte, kuiva	02 03 03	57,5	75	Vuorenmaan Maatila Oy:n biokaasulaitos
Perunan kuorijäte, biojäte	Perunankuorijäte	02 03 03	420	540	Vuorenmaan Maatila Oy:n biokaasulaitos
Rasvakaivoliete (kiintoaine)	Rasvaa, valkuaista, tärkkelystä	02 03 05	518	416	Vuorenmaan Maatila Oy:n biokaasulaitos
Jäteöljyt ja muu vaarallinen jäte	Jäteöljyt, loisteputket, paristot, akut	13 01 11 13 02 05	50 litraa öljyä ja 20 kpl loisteputkia (arviot)	50 litraa öljyä ja 20 kpl loisteputkia (arviot)	Fortum Oyj; kierrätyspiha Vestia/Pyhäntä; Vestia Yrityspalvelut Oy

Liikenteen järjestäminen ja liikennemäärä

Elintarviketuotantolaitoksella on kaksi erillistä vastaanottolaituria, laiturit 1 ja 2. Laiturille 1 vastaanotetaan maissi, kaura, pelletit ja mausteet ja sieltä lähtee valmiit pakatut tuotteet. Laiturille 2 vastaanotetaan peruna ja kasviöljyt. Pääasialliset kuljetusreitit ovat Ouluntie (kantatie 88), Maustetie

HAAPAVEDEN KAUPUNKI
Ympäristöterveyslautakunta
Rynnäkkötie 1, 3. krs
86600 Haapavesi

YMPÄRISTÖLUPA
Asianumero 303/11.01.00.00/2024
Päätöspäivä 2.9.2024 § 47, Liite 5

ja Tuotetie. Keskimääräinen liikennemäärä tehtaalle on arviolta 4-5 täysperävaunurekkaa päivässä ja työmatkaliikenne.

Nestekaasusäiliön täytöstä aiheutuva liikenne on 5-10 säiliöautoa vuodessa.

Arvio parhaan käyttökelpoisen tekniikan (BAT) sekä ympäristön kannalta parhaiden käytäntöjen (BEP) soveltamisesta

Luvanhakija on esittänyt arvioita BAT:n ja BEP:n soveltamisesta elintarviketuotantolaitoksella seuraavasti:

Yleinen ympäristönsuojelun taso

Tehtaalla on käytössään laajasti paras käyttökelpoinen tekniikka. Tehtaalla toimitaan ympäristöystävällisesti, ottaen huomioon tuotteiden ympäristövaikutukset ja kustannustehokkuus. Ympäristövaikutuksia ja kustannustehokkuutta seurataan tuotekohtaisesti.

Tehtaalla on käytössään kompensointikondensaattoreita, joiden avulla tehtaan käyttämän sähkön syöttöjännitteen loistehon pääsy verkkoon pystytään estämään. Laitteissa ja koneissa on käytössä taajuusmuuntajia, jotka mahdollistavat moottoreiden pyörimisenergian tehokkaan hyödyntämisen.

Tehtaalla on käytössä optinen laaduntarkkailu ja pakkaus koneet sekä plc-ohjelmointitekniikka.

Pesurien jätevedestä lämpö otetaan talteen siirtämällä se puhtaaseen lisäveteen. Lisäksi tuotannosta tuleva lauhde-energia palautetaan Latvaenergialle, jossa sitä hyödynnetään syöttöveden lämmitykseen.

Tehtaan käyttämä lämpöenergia tuotetaan uusiutuvalla polttoaineella (hakkeella) Latvaenergia Oy:n toimesta. Lisäksi perunalastulinjaston paistoöljyn lämmittäminen tehdään nykyaikaisella putkilämmönvaihtimella sekä kaurasnacksien linjaston paistoöljy lämpenee nestekaasulla.

Jätteiden määrän ja haitallisuuden vähentäminen

Tehtaalla jätteet lajitellaan asianmukaisesti (paperi, pahvi, metalli, muovi, puu, kasvi- ja jäteöljyt, sekajäte, rasvakaivoliete ja loisteputket).

Biojätteen määrää on saatu vähennettyä ohjaamalla tuotannosta syntyvä mäski, jätelingolla erotettu puhdas kiintoaineksi sekä linjastolta tippuneet ja siten elintarvikkeeksi kelpaamattomat tuotteet ulkopuolisen tahon biokaasulaitokselle.

Päästöt ilmaan

Tehtaalta vapautuu ilmaan paljon vesihöyryä, joka muodostuu perunalastujen kuivauksesta. Ouluntielle (kantatie 88) on asetettu huomiomerkit ja "Ajoittain höyryä tiellä" – lisäkyllit, jotka varoittavat autoilijoita mahdollisesta ajonäkyvyyteen vaikuttavasta haitasta. Höyryn muodostuminen on vähentynyt lämmöntalteenottojärjestelmän käyttöönoton myötä. Liikenteelle höyryä ei ole ollut merkittävää häiriötä.

Tehtaan tarvitsema lämpöenergia ostetaan Latvaenergia Oy:ltä, joka tuottaa lämpöenergian puupohjaisilla polttoaineilla. Lisäksi tehtaalle on investoitu uusi nestekaasulla lämпиävä rasvakeitin, jota käytetään kaurasnacksien ja pellettien valmistuksessa. Latvaenergia Oy:n tuottamalla puupohjaisella energialla ja nestekaasulla korvataan aiemmin käytössä ollut polttoöljy, jolloin ilmaan kohdistuvat päästöt ovat vähentyneet merkittävästi.

HAAPAVEDEN KAUPUNKI
Ympäristöterveyslautakunta
Rynnäkkötie 1, 3. krs
86600 Haapavesi

YMPÄRISTÖLUPA
Asianumero 303/11.01.00.00/2024
Päätöspäivä 2.9.2024 § 47, Liite 5

Päästöt veteen ja veden kulutus

Jäteveden muodostumisen ja veden kulutuksen vähentämiseksi parasta käytettävissä olevaa tekniikkaa on käyttää seuraavia menetelmiä:

- Vedenkäytön tehokkuus on parantunut. Tuotannonvolyymien kasvun myötä veden kulutus on noussut, mutta suhteessa tuotantovolyymiin veden käyttö on vähentynyt. Tämä on saatu aikaan tehostamalla prosesseja.
- Muodostuneita viipaloitujen perunoiden pesuvesiä käytetään useampaan kertaan ja samaa vettä käytetään myös perunalastujen siirtämiseen kanaalissa. Perunalastut kelluvat vedessä kuivauksen kautta öljykeittimeen. Ennen lastujen paistoa niiden pinta kuivataan puhalluksen avulla.
- Kylmävesipesurilla erotellaan pienet partikkelit ennen perunalastujen ohjaamista kuumavesipesuriin. Näin vältetään pienten partikkelien liukeneminen kuumaan veteen.
- Kuumavesipesurien jätevesi jäähdytetään siirtämällä lämpö puhtaaseen lisäveteen. Näin vältetään liukeneminen kuumaan.
- Perunalastujen tuotannossa muodostuvat jätevedet puhdistetaan jätelingolla. Jätelinko erottelee kiinteän aineksen vedestä, ennen sen johtamista rasvanerotuskaivon kautta kunnalliseen viemäriverkkoon. Kiinteäaines kulkeutuu kuljettimella suoraan konttiin, joka sijaitsee eristetyssä tilassa. Puhdas perunamassa hyödynnetään ulkopuolisen tahon biokaasulaitoksella.

TEOLLISUUSJÄTEVESIEN ESIKÄSITTELYLAITOS

Toiminta-alueen rakenteet

Esikäsittelylaitoksen koko prosessiin liittyvä laitteistoalue toimintoiheen on asfaltoitu. Laitoksen ympäröivää tietä ei tulla asfaltoimaan, mutta Puhdistamontie asfaltoidaan. Laitosalue myös aidataan. Laitos koostuu useista, tiiviisiin merikontteihin sijoitetuista jäteveden puhdistus- ja käsittelyprosesseista sekä jätevesilietteen käsittelyrakenteista.

Jätevesien esikäsittely, johtaminen ja hallinta

Pyhännän kunta toteuttaa elintarviketeollisuuden jätevesien esikäsittelylaitoksen, joka on osa Ympäristöministeriön Raki-ohjelman rahoittamaa Resurssiviisas jätevesien käsittelyhanketta. Hankkeessa rakennetaan käsittelyratkaisu, joka leikkaa runkoviemäriin ja nykyiseen jätevedenpuhdistamoon kohdistuvaa kuormitusta ja päästöjä (BOD ja kiintoaine) 30-75 %. Leikkaustaso laitoksen käyttöönotto- ja optimointivaiheessa on vähintään 30 %. Rasvan määrä tulee pystyä leikkaamaan tasolle 150 mg/l. Kuormituksen leikkauksen lopullisen tason määrittelee Siikalatvan Keskuspuhdistamo Oy:n puhdistuskapasiteetti ja sen viranomaismääräysten mukaiset raja-arvot. Pyhännän kunnalla on osakassopimus jätevesien johtamisesta Siikalatvan Keskuspuhdistamo Oy:n puhdistamolle.

Esikäsittelylaitoksen kaikesta toiminnasta vastaavat Pyhännän kunta laitoksen omistajana ja laitoksen operoija (nykyisin Owatec Group Oy). Pyhännän kunnalla ja Owatec Group Oy:llä on keskinäinen sopimus teollisuusjätevesien käsittelystä ja johtamisesta Siikalatvan Keskuspuhdistamo Oy:lle. Kunnan ja Owatec Group Oy:n välisissä sopimuksissa on määritelty vastuut ja raja-arvot esikäsittelylaitoksesta lähtevälle jätevedelle. Lähtökohtana esikäsittelylaitokselle on, että yrityskohtaisia esikäsittelyratkaisuja ei tarvita nykyisten toimivien ratkaisujen lisäksi. Esikäsittelylaitos pienentää Siikalatvan Keskuspuhdistamo Oy:n puhdistamolle Pyhännältä tulevaa kuormitusta ja sillä tullaan käsittelemään usean elintarviketuotantolaitoksen teollisuusjätevedet samanaikaisesti.

Jätevesikäsittelyn tehostamisvelvoitetta koskeva Suomen Oikia Oy:n nykyisen ympäristöluvan määräys toteutetaan vuoden 2024 aikana toteutettavalla elintarviketeollisuuslaitosten yhteisellä esikäsittelylaitosmallilla. Suomen Oikia Oy:llä (ent. Fodelia Retail Oy), Pyhännän kunnalla ja esikäsittelylaitoksen operoijalla (nykyään Owatec Group Oy) on keskinäinen 13.11.2023 allekirjoitettu

HAAPAVEDEN KAUPUNKI
Ympäristöterveyslautakunta
Rynnäkkötie 1, 3. krs
86600 Haapavesi

YMPÄRISTÖLUPA
Asianumero 303/11.01.00.00/2024
Päätöspäivä 2.9.2024 § 47, Liite 5

sopimus teollisuusjätevesien toimittamisesta esikäsitteilylaitokselle. Sopimus on määräaikainen ja voimassa neljä (4) vuotta sen allekirjoitusajankohdasta. Sopimuksessa todetaan, että osapuolet ovat velvollisia neuvottelemaan sopimuksen uusimisesta ennen sen päättymistä ja aloittamaan neuvottelut viimeistään yksi (1) vuosi ennen sopimuksen päättymistä. Sopimuksessa on sovittu mm. ehdoista, joilla jäteveden toimittajalla on oikeus johtaa teollisuusjätevetensä Pyhännän kunnan omistamalle esikäsitteilylaitokselle. Ilman sopimusta osapuoli ei saa johtaa teollisuusjätevesiä esikäsitteilylaitokselle. Sopimuksessa on määrätty esikäsitteilylaitokselle toimitettavasta jätevedestä mitattavat parametrit, niiden tarkkailutiheys sekä sallitut raja-arvot. Näytteenottopaikka (elintarviketuotantolaitoksen näytteenottokaivo) on määritelty sopimuksessa. Sopimuksessa luvanhaltijan tarkkailtavaksi on edellytetty seuraavat parametrit: BOD7-ATU, CODCr, kiintoaine, kokonaistyyppi, kokonaisfosfori, pH, lämpötila, sähkönjohtavuus, sulfaatti, kokonaissyanidi, mineraaliöljyt (C10-C40), rasva, arseeni, elohopea, hopea, kadmium, kokonaiskromi, kromi VI (Cr6+), kupari, lyijy, nikkeli, sinkki ja tina. Metallien määrittystiheys on yhden (1) kerran vuodessa ja muiden parametrien neljä (4) kertaa vuodessa. Sopimuksessa viemäriin johdettavalle kokonaisvesimäärälle (m3/vuosi) sekä parametreille pH, BOD, kiintoaine, rasvat, lämpötila (max ja min), arseeni, elohopea, kadmium, kokonaiskromi, kupari, lyijy, nikkeli, sinkki, tina, sulfaatit, syanidit ja mineraaliöljyt on määrätty sallitut numeraaliset raja-arvot.

Sopimuksessa on lisäksi edellytetty, että jäteveden toimittajalla on tuotantoa vastaavat rasvanerotusyksiköt, mittauskaivo, veden mittaukseen liittyvä laitteisto sekä nykyiset jäteveden esikäsitteilylaitteet ja toiminnot. 13.11.2023 solmittu teollisuusjätevesisopimus astuu voimaan, kun esikäsitteilylaitos on otettu käyttöön. Samalla kumotaan nykyinen Suomen Oikia Oy:n, Siikalatvan Keskuspuhdistamo Oy:n ja Pyhännän kunnan kanssa 20.12.2022 solmittu ensimmäinen teollisuusjätevesisopimus.

Esikäsitteilylaitos kattaa seuraavat prosessit: rasvanerotus, välppäys, pH:n säätö lipeällä, ilmastus FBBR (Fixed Bed Biological Reactor) -menetelmällä kahden puskurisäiliön avulla, liukoisten yhdisteiden saostaminen kemikaloinnilla, polymerointi kiintoaineflokin suurentamiseksi, kiintoaineen erotus flotaatiolla ja lietteen kuivaus ruuvipuristimella. Kaikki em. prosessivaiheet sijoitetaan tiiviisiin erillisiin kontteihin tai muihin yksiköihin. Keskukset ja taajuusmuuttajat kerätään kaikki samaan automaatiokonttiin siinä määrin, kuin se on mahdollista.

Esikäsitteilyn vaiheet ovat seuraavat: Jätevesi pumpataan kunnallista jätevesilinjaa pitkin esikäsitteilylaitokselle ja siellä ensin maanpinnan alapuolella olevaan rasvanerottimeen (REPO NS15), jonka mitoitusvirtaama on 50 m³/h. Rasvanerottimesta vesi pumpataan merikontissa (6 m) olevaan OwaPre-yksikköön, jossa tapahtuu jäteveden välppäys ja esikäsitteily. Välppäys toteutetaan porrasvälppällä, jonka säleväli on 3 mm ja kapasiteetti 140 m³/h. Välppäyksen yhteydessä tehdään pH:n säätö lipeällä sille asetetun tavoitearvon perusteella. Esikäsitteilyssä on optiona myös urean annostelu. OwaPre-yksiköstä jätevesi johdetaan puskurisäiliö 1:een (PE-muovi, 125 m³), joka on yhdistetty putkilla puskurisäiliö 2:een (PE-muovi, 125 m³). Puskurisäiliöt ovat maanpinnan alapuolella ja niissä on pinnankorkeusmittaukset ja toisessa myös lämpötilan mittaus. Puskurisäiliöihin voidaan ottaa noin puolen vuorokauden aikana tuleva jätevesi. Puskurisäiliö 1:stä vesi pumpataan omissa merikonteissaan (12 m) oleviin neljään OwaAir-ilmastusyksikköön (4 x 60 m³/yksikkö), joissa veden happipitoisuutta nostetaan mahdollistamaan biologisen käsittelyn optimaalinen toiminta. Kaikki neljä rinnakkaista OwaAir-yksikköä on varustettu samalla tekniikalla. Ilmastus tapahtuu syöttämällä altaaseen ilmaa ilmastuspuhaltimella ja jäteveden biologinen puhdistus toteutetaan FBBR (Fixed Bed Biological Reactor) -menetelmällä. FBBR-menetelmässä ilmastusaltaat on osittain täytetty muovikennostolla, jotka toimivat biomassan/bakteerien kasvualustana vähentäen veden orgaanisen aineen määrää ennen sen kemiallista käsittelyä. Vesi poistuu OwaAir-yksiköstä puskurisäiliö 2:een, josta se pumpataan valuma-altaalla varustetussa merikontissa (6 m) olevaan OwaMobile-yksikköön. Tässä tapahtuu veden kemiallinen käsittely eli pH:n säätö ja liukoisten yhdisteiden saostaminen.

HAAPAVEDEN KAUPUNKI
Ympäristöterveyslautakunta
Rynnäkkötie 1, 3. krs
86600 Haapavesi

YMPÄRISTÖLUPA
Asianumero 303/11.01.00.00/2024
Päätöspäivä 2.9.2024 § 47, Liite 5

Veden pH säädetään lipeällä, jonka syöttö määräytyy pH:lle asetetun tavoitearvon mukaan. Liukoisten yhdisteiden saostamiseksi veteen lisätään koagulointikemikaalia (ferrisulfaatti), jolloin syntyy kiintoainesaostuma eli flokki. Kemikaalisäiliöt (à 18 m³, rautasaostuskemikaali ja lipeä) sijoitetaan betonirakenteiseen valuma-altaaseen ja kaikki muutkin kemikaalisäiliöt sijoitetaan valuma-altaisiin. Flokkien suurentamiseksi veteen lisätään polymeerikemikaalia. Kemikaloinnin jälkeen vesi menee merikontissa (6 m) olevaan OwaDAF-yksikköön, jossa tapahtuu saostetun kiintoaineen erotus flotaatioperiaatteella. Flotaatiossa kiintoaineflokkit nostetaan pintaan ilmastetun veden eli dispersioveden ilmakuplien avulla. Veden pinnalta kiintoaine kaavitaan kaapijalla lietesäiliöön (20 m³) ja esikäsitelty vesi johdetaan pumppaamoon, jossa on lähtevän veden laatumittaus sameudelle ja lisäksi pH-mittaus. Lähtevän veden keskeiset parametrit ovat kiintoaine, BOD ja rasva. Puhdistettu vesi johdetaan siirtoviemärin kautta Siikalatvan Keskuspuhdistamo Oy:n jätevedenpuhdistamolle. Lietettä muodostuu arviolta 97 tonnia kuukaudessa (120 000 m³:n vuosivirtaamalla ja 75 %:n reduktiolla). Liette pumpataan merikontissa (6 m) olevaan OwaDewa-yksikköön, jossa tapahtuu lietteen kuivaus 20-30 % kuiva-ainepitoisuuteen poistamalla vettä ruuvipuristimella. Kuivauksessa syntyvä suodos palautetaan puskurikaivoon ja edelleen käsiteltäväksi ja kuivattu liete pumpataan kahdelle nestetiiville lietelavalle ja edelleen lietteenkäsittelyyn aluksi Siikalatvan Keskuspuhdistamo Oy:n kompostikentälle. Myöhemmin liete toimitetaan suoraan Latvaenergia Oy:n samalla alueella olevalle biokaasulaitokselle.

Hulevesien johtaminen ja hallinta

Esikäsitteilylaitoksen konttialueen pintavedet johdetaan salaojaputkivesien ym. hulevesien kanssa pintavesikaivojen kautta esikäsitteilyalueen ulkopuolella olevaan laskuojaan.

Toiminta-aika

Esikäsitteilylaitoksen toiminta on kokoaikaista. Laitoksen valvonta on työvuorojen aikana keskitetystä valvomosta ja/tai etänä ja työvuorojen ulkopuolella hälytysviesteinä vuorossa olevalle valvojalle. Prosesseja hallitaan automaattisen prosessinohjaus- ja seurantajärjestelmän avulla.

Toiminnassa syntyvät tuotteet, tuotanto, tuotantokapasiteetti, prosessit ja laitteistot

Esikäsitteilylaitoksen prosessit ja laitteet on esitetty kohdassa **Jätevesien esikäsitteily, johtaminen ja hallinta**.

Toiminnassa käytettävät kemikaalit ja veden käyttö

Esikäsitteilylaitoksen kemikaalit ja niiden käyttömääräarviot perustuen virtaamaan 120 000 m³/vuosi ja 75 %:n reduktioon ovat seuraavat:

- pH-säätökemikaali lipeä (NaOH), arvioitu käyttömäärä 5,625 tonnia/kk
- urea (optio), arvioitu käyttömäärä 1 tonnia/kk
- koagulanttikemikaali ferrisulfaatti, arvioitu käyttömäärä 15 tonnia/kk
- flokculantti/polymeeri, arvioitu käyttömäärä 0,584 tonnia/kk.

Puhdasta vettä esikäsitteilylaitoksella käytetään jätevesien vastaanottotilojen puhdistukseen, laitteiden pesusykleihin ja polymeerin valmistukseen. Käytettävä vesi otetaan Pyhännän kunnan vesijohtoverkosta.

Liikenteen järjestäminen ja liikennemäärä

Esikäsitteilylaitos tulee käyttämään pääosin nykyistä tiestöä ja sen liittymiä. Liikenne koostuu puhdistamolietteen kuljetuksista alueelta pois, kemikaalien toimituksista ja tulevasta huolto- ja työajasta. Laitoksen liikennealueet mitoitetaan kuorma-autoliikenteelle ja alueet asfaltoidaan.

HAAPAVEDEN KAUPUNKI
Ympäristöterveyslautakunta
Rynnäkkötie 1, 3. krs
86600 Haapavesi

YMPÄRISTÖLUPA
Asianumero 303/11.01.00.00/2024
Päätöspäivä 2.9.2024 § 47, Liite 5

YMPÄRISTÖKUORMITUS, SEN RAJOITTAMINEN JA ARVIO YMPÄRISTÖVAIKUTUKSISTA

ELINTARVIKETUOTANTOLAITOS

Hakemuksen mukaan tuotantolaitoksella ja energiantuotantolaitoksella ei koeta olevan vaikutusta ihmisen terveyteen. Tehtaalle tuleva ja sieltä lähtevä liikenne on vähäistä: keskimäärin 4-5 täysperävaunurekkaa päivittäin, jätehuoltoliikenne keskimäärin kaksi kertaa viikossa sekä lisäksi vähäinen työmatkaliikenne. Tiellä ajoittain esiintyvä perunalastujen kuivauksesta aiheutuva vesihöyry ei vaikuta ihmisten terveyteen, mutta voi vaikuttaa hetkellisesti näkyvyyteen Ouluntiellä ajettaessa. Tielle on asennettu varoituskyltit vesihöyrystä. Höyryn muodostuminen on vähentynyt lämmöntalteenottojärjestelmän käyttöönnoton myötä.

Jätevedet ja päästöt viemäriin, maaperään ja vesiin sekä niiden vaikutukset ympäristöön

Hakemuksessa todetaan, että perunalastujen tuotannon jätevedet esipuhdistetaan jätelingon avulla, jolloin linko erottelee jätevedestä kiinteän aineksen ennen jäteveden johtamista rasvanerotuskaivoihin. Rasvanerotuskaivoista jätevesi kulkeutuu sellaisenaan jätevesiverkostoon. Kaikki muukin tehtaan prosesseissa käytettävä vesi sekä tehtaan sisätiloissa muodostuvat jätevedet (tuotantolinjojen ja tehdassalin pesuvedet ja saniteettivedet) ohjataan rasvanerotuskaivojen kautta jätevesiverkostoon. Rasvanerotuskaivot tyhjenetään kerran viikossa ja kaivoissa on automaattinen hälytysjärjestelmä. Luvan hakija on mukana elintarvikelaitosten alueellisessa jätevesien esikäsitteilylaitoshankkeessa.

Kiinteistöllä muodostuneet hulevedet ohjataan hulevesipumppaamoiden kautta alueella olevaan Pyhännän kunnan ylläpitämään hulevesiverkostoon, josta hulevedet kulkeutuvat hiekan- ja öljynerotuskaivon kautta pohjavesialueen ulkopuolelle. Tehdasalueen kaikki liikennekäytössä olevat alueet on asfaltoitu ja niiden hulevedet johdetaan em. hulevesiverkostoon. Tehdasalueen yleisestä siisteydestä huolehditaan eikä alueelta aiheudu päästöjä hulevesien mukana. Raaka-aineiden ja lähtevien valmiiden pakattujen tuotteiden tyhjennykset ja lastaukset tehdään kiinteäpohjaisilla alustoilla, joista vedet johdetaan hulevesiverkostoon.

Varastointitilat on suunniteltu siten, että niistä ei aiheudu valumia (mm. kasviöljyt) ympäristöön eikä laitoksen toiminnasta täten aiheudu nestemäisiä päästöjä maaperään, ympäröiviin vesistöihin eikä pohjavesiin. Mikäli vuoto jostain syystä ilmenisi laitoksen piha-alueella esimerkiksi kuljetuskaluston öljyvuodon tai rikkoutuneen kasviöljysäiliön takia, imeytetään vuodot imeytysaineeseen ja korjataan talteen. Tehtaan sisätiloissa mahdolliset vuodot kerätään talteen avoimesta lattiakaivosta ja ohjataan asianmukaiseen jatkokäsittelyyn Vestia Oy:lle tai Ylä-Savon Jätehuollolle (esim. kasviöljyt). Höyrystinkeskuksen tai nestekaasusäiliön mahdollisessa kaasun vuototilanteessa nestekaasu höyrystyy ilmaan, joten se ei imeydy maaperään. Mikäli propaania purkautuu maaperään, se ei sekoitu pohjaveteen, vaan haihtuu ajan kuluessa ilmaan. Nestekaasun runsaampi vuototilanne on erittäin harvinainen.

Hakijan arvion mukaan tuotantolaitoksella ja energiantuotantolaitoksella ei ole suoraa vaikutusta paikallisiin vesistöihin, maaperään tai pohjaveteen. Mikäli nestekaasua (propaania) pääsisi vesistöön, propaani ei sekoitu veteen eikä siitä ole vaaraa vesistöille. Tuotantoprosessi on suljettu, joten valumia tehtaan normaaleista toiminnoista ei muodostu. Jätevedet esikäsitellään tehtaalla kiinteän aineksen ja rasvan erottamiseksi ennen jätevesien johtamista jätevesiverkostoon. Jätevesiviemäriin johdettavan jäteveden laatua tarkkaillaan nykyisen ympäristöluvan mukaisesti (raja-arvot neljännesvuosikeskiarvona: pH 6,0 – 11,0, BOD7-pitoisuus enintään 3 500 mg/l ja rasvapitoisuus enintään 150 mg/l).

HAAPAVEDEN KAUPUNKI
Ympäristöterveyslautakunta
Rynnäkkötie 1, 3. krs
86600 Haapavesi

YMPÄRISTÖLUPA
Asianumero 303/11.01.00.00/2024
Päätöspäivä 2.9.2024 § 47, Liite 5

Päästöt ilmaan

Perunalastujen kuivauksen yhteydessä tehtaalta purkautuu ulos vesihöyryä, joka voi ajoittain heikentää näkyvyyttä Ouluntien (kantatie 88). Vesihöyryn esiintymisestä on tehty varoituskyltit Ouluntien varteen.

Hakijan arvion mukaan tehtaan tai höyrystinkeskuksen toiminta ei lisää hajukuormitusta alueelle. Ympäristölupaan (17.3.2022 § 18) lupamääräyksessä 13. on edellytetty ilmaan johdettavien savukaasujen typpioksidipäästö (NO_x, laskettuna NO₂:na, mg/m³n) ja rikkidioksidipäästö (SO₂, mg/m³n) mitattavaksi kertaluonteisesti viimeistään kahden (2) vuoden kuluessa päätöksen lainvoimaiseksi tulosta. Nämä mittaukset on tehty 19.12.2022 ja mitaustulokset alittivat VNa:n 1065/2017 Liitteen 3 mukaiset päästöraja-arvot.

Melupäästöt ja tärinä

Hakemuksen mukaan tehtaan tai höyrystinkeskuksen toiminnasta ei koeta aiheutuvan alueelle haitallista melua tai tärinää. Tehtaalla ei muodostu ulospäin kantautuvaa ääntä, jolla olisi vaikutusta lähialueelle. Liikenteelle ominaista ääntä esiintyy päivittäin 4-5 täysperävaunurekasta sekä vähäisestä työmatkaliikenteestä ja jätehuoltoautoliikenteestä keskimäärin kahdesti viikossa.

Arvio riskeistä ja toimet onnettomuuksien ja häiriöiden estämiseksi

Tehtaalla on pelastussuunnitelma, jossa määritetään laitoksen käyttö ja paloturvallisuustoimenpiteet, kuten tulipalo tai muu toimintahäiriö, sekä niihin valmistautuminen ja toiminta. Tehtaalla on nimetty käytön ja ylläpidon vastuhenkilö (tehdaspäällikkö), joka seuraa tehtaan toimintaa ja reagoi mahdollisiin häiriötilanteisiin.

Tehtaalle on luotu hätätilannevalmiusdokumentti, jossa kuvataan erilaisia riskejä, joita tehtaan toiminnassa voi esiintyä ja miten ko. tilanteissa tulisi toimia.

Sähkökatko: Tuotanto keskeytetään tilapäisesti ja linjoilla olevien tuotteiden tilanne arvioidaan ja lisävahingot pyritään estämään mm. purkamalla ekstruuderin. Mahdollisesti elintarvikekäyttöön kelpaamattomat tuotteet käsitellään asianmukaisesti.

Öljy- tai kemikaalivuoto sisätiloissa: Tehtaan sisätiloissa mahdolliset vuodot kerätään talteen avoimesta lattiakaivosta ja ohjataan asianmukaiseen jatkokäsittelyyn Vestia Oy:lle tai Ylä-Savon Jätehuollolle (esim. kasviöljyt).

Öljy- tai kemikaalivuoto ulkotiloissa: Mikäli vuoto jostain syystä ilmenisi laitoksen piha-alueella (esim. kuljetuskaluston öljyvuoto, rikkoutunut kasviöljysäiliö), imeytetään vuodot imeytysaineeseen ja korjataan talteen. Kasviöljysäiliö on kaksivaippainen ja sen alla on valuma-allas, jossa on vuodoista ilmaiseva hälytysjärjestelmä. Näin ollen kasviöljysäiliössä mahdollisesti tapahtuvasta vuodosta saadaan tieto nopeasti ja vuodot kerättyä talteen valuma-altaasta. Tehtaan ulkotiloissa varastoidaan kasviöljysäiliön valuma-altaan yhteydessä myös kasviöljyjäte sekä jäteöljy.

Tulipalo: Tulipalo pyritään rajaamaan mahdollisimman pienelle alueelle. Tulipalojen siivoamiseen ja sammutusjätevesien käsittelyyn käytetään ulkopuolista tahoja. Mahdollisten tulipalosalustojen pääsyn estämisestä hulevesiverkostoon ei ole tehty erillistä suunnitelmaa.

Pajahuone: Pajahuoneessa ei käsitellä suuria öljymääriä eikä siellä korjata koneita, joista voisi rikkoutumisen yhteydessä valua öljyä lattialle. Pajahuoneen vanha avoviemäri on valettu umpeen, joten riskiä öljyn joutumisesta viemäriverkostoon ei ole.

HAAPAVEDEN KAUPUNKI
Ympäristöterveyslautakunta
Rynnäkkötie 1, 3. krs
86600 Haapavesi

YMPÄRISTÖLUPA
Asianumero 303/11.01.00.00/2024
Päätöspäivä 2.9.2024 § 47, Liite 5

Nestekaasun osalta höyrystinkeskuksen räjähdysuojausasiakirjassa on tehty riskien määrittely ja arviointi seuraavasti:

1) Varotoimenpiteet ja järjestelmät;

- Nestekaasusäiliössä on varoventtiilit, jotka avautuvat paineen noustessa liian korkeaksi.
- Säiliöön menevässä nestekaasuputkessa on takaiskuventtiili sekä ulostulevassa putkessa liikavirtausventtiilit. Nämä toimivat teknisinä varojärjestelminä.

2) Tarkastukset:

- Nestekaasulaitteille tehdään silmämääräinen tarkastus noin kolmen viikon välein käytönvalvojan tai hänen määräämään henkilön toimesta.
- Nestekaasujärjestelmän toimintaa tarkastellaan keittimen lämpötilaa seuraamalla. Jos siinä ilmenee ongelmia niin asiaan etsitään syy ja mahdolliset vuodot havaitaan.
- Nestekaasusäiliö on vuokrattu. Vuokranantaja huolehtii säiliön tarkastuksista suunnitellun ohjelman mukaisesti. Tarkastukset hoitaa Inspecta.

3) Olemassa oleva pelastussuunnitelma on päivitetty vastaamaan muuttunutta tilannetta.

Pelastussuunnitelma tarkastetaan vuosittain paloviranomaisen toimesta. Tehtaalla on olemassa oleva räjähdysuojausasiakirja.

TEOLLISUUSJÄTEVESIEN ESIKÄSITTELYLAITOS

Esikäsittelylaitoksen toiminnalla ei hakemuksen mukaan ole vaikutusta ympäristön yleiseen viihtyisyyteen ja ihmisten terveyteen.

Päästöt ilmaan

Esikäsittelylaitoksen prosesseista ja säiliöistä poistettava ilma johdetaan käsiteltäväksi aktiivihillisuodattimien kautta ennen johtamista ulkoilmaan. Laitos toteutetaan siten, että merkittäviä hajupäästöjä ei muodostu ja että se täyttää alueella olevan kaavan mukaiset vaatimukset. Laitoksesta ei aiheudu muita ilmapäästöjä.

Melupäästöt ja tärinät

Esikäsittelylaitoksesta ei tule merkittävää melua ympäristöön. Suurin melun lähde ovat isot autot, joita voi kulkea 1-2 kertaa viikossa lietteen tai kemikaalien kuljetuksessa. Laitoksella ei ole tärinää aiheuttavia laitteita.

Onnettomuuksiin varautuminen esikäsittelylaitoksella

Kattava selvitys riskienhallinnasta ja vuotojen hallinnasta tehdään käyttööntovaiheessa kesän 2024 aikana ja selvitys toimitetaan tiedoksi toimijoille. Selvityksen tekee Pyhännän kunta esikäsittelylaitoksen toiminnasta vastaavana tahona.

TARKKAILU

ELINTARVIKETUOTANTOLAITOS

Luvanhakijalla on 22.9.2022 laadittu yksityiskohtainen käyttötarkkailusuunnitelma, joka on päivitetty viimeksi 22.2.2024. Elintarviketuotantolaitoksen toimintaa tarkkaillaan vähintään seuraavasti:

Tehtaan toiminnan tarkkailu eli käyttötarkkailu käsittää seuraavat tarkkailut:

- Tehtaan toiminta-ajat
- Raaka-aineet
- Tuotantoprosessit
- Tuotetut tuotteet
- Varastot
- Putkistot, säiliöt ja suoja-altaat
- Polttoaineet ja kemikaalit

HAAPAVEDEN KAUPUNKI
Ympäristöterveyslautakunta
Rynnäkkötie 1, 3. krs
86600 Haapavesi

YMPÄRISTÖLUPA
Asianumero 303/11.01.00.00/2024
Päätöspäivä 2.9.2024 § 47, Liite 5

- Jätevesien esikäsittelyjärjestelmä ja sen kapasiteetti
- Ilmapäästöjen puhdistimet
- Valvonta- ja hälytyslaitteet

Päästövaikutusten tarkkailu eli vaikutustarkkailu käsittää seuraavat tarkkailut:

- Tehtaan puhdistusohjelma
- Haittaeläimiltä suojautuminen
- Jäteveden tarkkailu
- Jäteveden laatu ja kuormitus
- Näytteenotto
- Hulevedet
- Jätteet
- Melu
- Haju

Energiantuotantolaitoksen tarkkailu käsittää seuraavat tarkkailut:

- Päästöt
- Valvonta

Muut vastaavat seurannan ja tarkkailun järjestämiseksi tarpeelliset seikat

- Toiminta häiriötilanteissa

HAKEMUKSEN KÄSITTELY

Vireilletulo ja tiedottaminen

Hakemus on saapunut Haapaveden kaupungin ympäristöterveyslautakunnalle 17.5.2024. Hakemuksen vireillä- ja nähtävillä olosta on kuulutettu ja kuulutus ja hakemusasiakirjat on pidetty yleisesti nähtävänä Haapaveden kaupungin ja Pyhännän kunnan verkkosivuilla 5.6.-19.7.2024. Naapurikiinteistöjen omistajille ja haltijoille on lähetetty 6.6.2024 kirjallisesti tieto hakemuksen nähtävillä olosta.

Lausunnot

Lausunnot pyydettiin Pyhännän kunnan terveydensuojeluviranomaiselta, Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselta, Pyhännän kunnalta, Pyhännän Vesi Oy:ltä, Siikalatvan Keskuspuhdistamo Oy:ltä ja Pohjois-Pohjanmaan pelastuslaitokselta. Pyhännän Vesi Oy, Siikalatvan Keskuspuhdistamo Oy, Pyhännän kunta ja Pohjois-Pohjanmaan pelastuslaitos eivät antaneet pyydettyä lausuntoa määräaikaan mennessä.

Pyhännän kunnan terveydensuojeluviranomainen, 14.6.2024 saapunut lausunto:

"Terveystensuojelulain mukaan jätteiden säilyttäminen, kerääminen, kuljettaminen, käsittely ja hyödyntäminen sekä jäteveden johtaminen ja puhdistus on tehtävä siten, ettei niistä aiheudu terveyshaittaa.

Terveystensuojeluviranomaisen näkemyksen mukaan Fodelia Retail Oy:n ympäristölupahakemuksen mukainen toiminta kehittää teollisuusjätevesien käsittelyä parempaan suuntaan elintarvike- ja terveystensuojelun näkökulmasta."

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus, 5.7.2024 saapunut lausunto:

"Haapaveden kaupungin ympäristöterveyslautakunta pyytää Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselta lausuntoa Fodelia Retail (ent. Real Snacks) Oy:n ympäristölupahakemuksesta ympäristöluvanvaraisen toiminnan olennaisesta muuttamisesta Leiviskänkankaan alueella tilalla

HAAPAVEDEN KAUPUNKI
Ympäristöterveyslautakunta
Rynnäkkötie 1, 3. krs
86600 Haapavesi

YMPÄRISTÖLUPA
Asianumero 303/11.01.00.00/2024
Päätöspäivä 2.9.2024 § 47, Liite 5

Sipsikangas. Olennainen muutos on se, että teollisuusjätevesien esikäsittelyn tehostaminen toteutetaan erillisessä Pyhännän kunnan omistamassa esikäsittelylaitoksessa ennen jäteveden johtamista jäteveden vastaanottavalle jätevedenpuhdistamolle. Lausuntoa pyydetään, koska yrityksen toiminnassa syntyneet teollisuusjätevedet johdetaan ELY-keskuksen valvomalle ympäristöluvanvaraiselle jätevedenpuhdistamolle sekä yrityksen toiminta sijoittuu Pyhännän vedenhankintaa varten tärkeäksi pohjavesialueeksi (1-luokka) luokitellulla alueella.

ELY-keskus on 25.11.2021 antanut lausuntonsa (POPELY/2734/2021) laitoksen ympäristöluvan muuttamisesta ja korostanut jäteveden esikäsittelyn tarpeellisuutta. Ympäristölupapäätös on annettu 17.3.2022 ja luvassa on edellytetty teollisuusjätevesisopimuksen laatimista Siikalatvan keskuspuhdistamon kanssa. Sopimus on tehty loppuvuodesta 2022. Kyseisille teollisuusjätevesille on Pyhännälle valmistumassa esikäsittelylaitos elo-syyskuussa 2024. Esikäsittelylaitoksen käyttöönoton jälkeen Siikalatvan keskuspuhdistamolle johdettavan jäteveden tuleva kuormitus tulee tasaantumaan laitoksen mitoituksen mukaiseksi.

Hakemuksessa esitetyn ennusteen mukaan tehtaan vedenkulutus saattaa lisääntyä merkittävästi (noin 18%) vuodesta 2023 vuoteen 2026. ELY-keskus huomauttaa, että kunnan vesilaitoksen on huolehdittava riittävästä talousvedensaannista, minkä vuoksi teollisuuden vedenkulutusennusteesta on syytä olla yhteydessä vesilaitokseen.

Lisäksi ELY-keskus korostaa hakemuksen mukaisen toiminnan sijoittumista vedenhankintaa varten tärkeälle 1-luokan pohjavesialueelle ja pohjavedenvirtaussuunnassa Leiviskänkankaan vedenottamon yläpuolelle. ELY-keskus toteaa, että toiminnanharjoittajan tulee olla tietoinen toimintansa ympäristövaikutuksista (YSL 6§), minkä vuoksi luvassa on syytä määrätä pohjaveden tarkkailusta. Tarkkailu olisi hyvä toteuttaa Leiviskänkankaan teollisuusalueen toimijoiden yhteistarkkailuna (YSL 62§).

ELY-keskuksella ei ole muuta lisättävää 25.11.2021 annettuun lausuntoon.”

Muistutukset ja mielipiteet

Hakemuksen johdosta ei tullut muistutuksia eikä mielipiteitä määräaikaan mennessä.

Hakijan kuuleminen ja hakijan antamat vastineet

Luvan hakijalle varattiin mahdollisuus vastineen antamiseen annettuihin lausuntoihin ja hakija antoi 8.8.2024 seuraavat vastineet.

Pyhännän kunnan terveydensuojeluviranomaisen lausuntoon: ”*Lausunto vastaanotettu. Ei tarvetta esittää vastinetta.*”

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen lausuntoon:

”Alueen elintarvikelaitokset ovat käyneet keskustelua vedenkulutusennusteestaan kunnan vesihuoltolaitoksen Pyhännän Vesi Oy:n kanssa. Joulukuussa 2023 otettiin Leiviskänkankaalla käyttöön vesihuoltolaitoksen rakentamat varasto/tasaussäiliöt, jotka tasoittavat veden kulutushuippuja. Toiminnanharjoittaja on tiedotettu käynnissä olevista vesihuollon hankkeista (mm. Pitkäkankaan vedenottamon käyttöönotosta), joiden on todettu parantavan sekä huoltovarmuutta että toimivan riskienhallintatoimenpiteinä Leiviskänkankaan ja Kivijärven vedenottamoille.

Toiminnanharjoittaja Suomen Oikia Oy on tietoinen toimintansa ympäristövaikutuksista (ml. toiminta pohjavesialueella). Toimenpiteitä ympäristövaikutusten ja riskien hallintaan on otettu käyttöön, minkä johdosta elintarvikelaitoksen suora vaikutus sekä riski pohjaveteen arvioidaan pieneksi.

HAAPAVEDEN KAUPUNKI
Ympäristöterveyslautakunta
Rynnäkkötie 1, 3. krs
86600 Haapavesi

YMPÄRISTÖLUPA
Asianumero 303/11.01.00.00/2024
Päätöspäivä 2.9.2024 § 47, Liite 5

Suomen Oikia Oy:n elintarvikelaitoksen toiminta sijoittuu kiinteistöllä pääasiassa rakennusten sisätiloihin ja käyttötarkkailusuunnitelma kattaa laitoksen kaikki toiminnot. Tehtaassa ei ole bensiini- ja dieselkäyttöisiä trukkeja tai näiden polttoainesäiliöitä. Nestekaasusäiliö ei aiheuta riskiä pohjavedelle, sillä mahdollisessa vuototilanteessa kaasu höyrystyy ilmaan, eikä imeydy maaperään. Kasviöljysäiliöt sijaitsevat ulkona lukitussa katoksessa, säiliöt ovat kaksivaippaisia, ja niiden alla on hälytinja järjestelmällä varustetut valuma-altaat. Säiliöiden kuntoa valvotaan silmämääräisesti aina täytön yhteydessä ja ne huolletaan ennakkohuoltosuunnitelman mukaisesti. Piha-alueet on asfaltoitu ja hulevedet johdetaan pohjavesialueen ulkopuolelle. Merkittävin liikenne koostuu tavarantoimitusten logistiikasta sekä henkilöliikenteestä. Tehtailla on varauduttu toimintaohjeilla mm. vuotojen varalta pohjavesialueella ja vuodontorjuntaan on saatavilla imeytysaineita. Toimipisteen säännölliseen ympäristövaikutusten arviointiin kuuluu riskiarvio pohjavesialueelle, joka em. toimenpiteiden johdosta on todettu olevan hallinnassa ja toimijoiden suoran vaikutuksen pohjavesialueeseen olevan pieni.

Alueen vesihuoltolaitos Pyhännän Vesi Oy vastaa pohjaveden tarkkailusta (liite 1. Vesihuoltolaitoksen vedenjakelualueen valvontatutkimusohjelma ja pohjavesialueiden tarkkailuohjelma 2022–2026, liite 2. Yhteenveto tarkkailusta_2022). Pyhännän kunnan pohjavesialueiden suojelusuunnitelman 2012 (liite 3) liitteessä 2 on karttakuva pohjaveden tarkkailuputkien sijainnista Leiviskänkankaalla.

Tarkkailuohjelman (liite 2) mukaan Leiviskänkankaan pohjavesialueen tarkkailuputkista L15 ja 107 mitataan pohjaveden laatua kerran vuodessa Valtioneuvoston asetuksen (1040/2006) liitteessä 4B esitettyjen pohjavesimuodostuman kemiallisen tilan perusseurannan tekijöiden mukaisesti (happipitoisuus, pH-luku, sähkönjohtavuus, nitraatti, ammonium) sekä rauta- ja mangaanipitoisuuksia. Lisäksi analytiikkaan on valittu myös muuttujia, jotka palvelevat laitoksen käyttötarkkailua tai ne kuvaavat veden yleistä laatua riskitekijät huomioiden. Leiviskänkankaan raakaveden analyysivalikoimaan on sisällytetty lisäksi öljyhiilivedyt (C5-C40), sekä viiden vuoden välein (vuonna 2023, 2028, jne.) raskasmetallit (arseeni, kadmium, kupari, kromi, elohopea, nikkeli, lyijy, antimoni ja sinkki).

*Pyhännän Vesi Oy, toimitusjohtaja P. Häikiö (2.8.2024):
Yhtiön osalta pohjaveden tarkkailuohjelma on ollut riittävä, kun seurantatulokset ovat olleet hyviä. Tarkkailuohjelmahan on päivitetty tämän vuoden tammikuussa. Pohjaveden laatu on ollut hyvä.*

Toiminnanharjoittajat ovat osallistuneet Pyhännän kunnan ja vesilaitoksen edellisen vuonna 2012 valmistuneen pohjaveden suojelusuunnitelman päivystystyöhön, ja uusi suunnitelma sekä toimenpide-ehdotukset valmistuvat arviolta syksyn 2024 aikana.

Suomen Oikia Oy arvioi vesihuoltoyhtiön tarkkailun riittäväksi osoittamaan Leiviskänkankaan pohjaveden laatua sen perustuessa ajantasaiseen pohjaveden tarkkailuohjelmaan sekä Pyhännän kunnan pohjavesialueiden suojelusuunnitelmaan ja toimenpide-ehdotuksiin. Toiminnanharjoittaja edistää pohjaveden suojelua toiminnoissaan tarvittaessa yhdessä muiden alueella vaikuttavien toiminnanharjoittajien kanssa.

Liite 1. Vesihuoltolaitoksen vedenjakelualueen valvontatutkimus-ohjelma ja pohjavesialueiden tarkkailuohjelma 2022–2026.

Liite 2. Yhteenveto tarkkailusta_2022.

Liite 3. Pyhännän kunnan pohjavesialueiden suojelusuunnitelma. Isola M. 2012.”

ASIAN RATKAISU JA LUPAMÄÄRÄYKSET

Valmistelija esittää, että Suomen Oikia Oy:lle myönnetään ympäristönsuojelulain 29 §:n mukainen toiminnan olennaista muutosta koskeva ympäristölupa hakemuksen mukaisesti ja laajuisiin seuraaviin elintarviketuotantolaitoksen ja energiantuotantolaitoksen toimintoihin:

HAAPAVEDEN KAUPUNKI
Ympäristöterveyslautakunta
Rynnäkkötie 1, 3. krs
86600 Haapavesi

YMPÄRISTÖLUPA
Asianumero 303/11.01.00.00/2024
Päätöspäivä 2.9.2024 § 47, Liite 5

-perunaa, juureksia, vihanneksia, öljykasveja ja muita kasviperäisiä raaka-aineita käyttävää ja niistä perunalastuja ja muita snackstuotteita valmistava tuotantolaitos
-nestekaasua polttoaineena käytävä olemassa oleva enintään 500 kW:n energiantuotantolaitos.

Toiminnot sijaitsevat luvan hakijan omistamalla kiinteistöllä Sipsikangas (630-402-33-28) Pyhännällä. Tämän päätöksen mukaisesta toiminnasta ei ennalta arvioiden aiheudu toimenpitein estettävää tai ympäristönsuojelulain mukaisesti korvattavaa vahinkoa. Lupa esitetään myönnettäväksi seuraavin lupamääräyksin.

Yleiset määräykset

1. Laitoksilla on oltava nimettyinä ympäristö-, jäte-, jätevesi- ja kemikaaliasioista vastaavat henkilöt, jotka vastaavat laitosten toiminnan ympäristönsuojelusta sekä toiminnan ja päästöjen tarkkailusta ja pitävät tarvittaessa yhteyttä valvontaviranomaisiin. Ympäristö-, jäte-, jätevesi- ja kemikaalivastaavien ja sijaisten nimet ja yhteystiedot on ilmoitettava Ympäristöpalvelut Helmelle.
2. Laitosten toiminta kokonaisuudessaan mukaan lukien kuljetukset, jätehuolto, jätevesien hallinta ja käsittely sekä nestekaasun, kasviöljyjen ja kemikaalien varastoinnit tulee järjestää sellaisiksi, ettei niistä aiheudu maaperän, pintavesien tai pohjaveden pilaantumisvaaraa, terveydellistä haittaa, epäsiisteyttä, haju-, melu- tai pölyhaittaa, roskaantumista eikä muutakaan haittaa ympäristölle eikä palovaaraa. Alue on pidettävä hyvässä järjestyksessä ja sen yleisestä siisteydestä on huolehdittava jatkuvasti.
3. Energiantuotantolaitoksen toiminnassa on noudatettava valtioneuvoston asetusta keskisuurten energiantuotantoyksiköiden ja -laitosten ympäristönsuojeluvuorokausista (VNa 1065/2017), mikäli jäljempänä lupamääräyksissä ei muuta ilmene.

Päästöt viemäriin ja hulevesiviemäriin

4. Laitoksia on käytettävä ja hoidettava siten, että viemäroitävien jätevesien määrä ja niiden aiheuttama kuormitus jätevesiverkostolle, jätevesien esikäsittelylaitokselle ja jätevedenpuhdistamolle jäävät mahdollisimman pieniksi eivätkä vaikeuta niiden toimintoja.

Jätevedet tulee käsitellä luvanhaltijan elintarviketuotantolaitoksen kiinteistöllä Tuotetie 1:ssä olemassa olevilla kulloistakin tuotantoa vastaavilla riittävän tehokkailla kiintoaine- ja rasvanerotusyksiköillä ja luvanhaltijalla tulee olla käytössään mittauskaivo, veden mittaukseen liittyvä laitteisto sekä nykyiset jäteveden esikäsittelylaitteet ja toiminnot. Kaikki prosessijätevedet on esikäsiteltävä elintarviketuotantolaitoksen kiinteistöllä asianmukaisella, parhaan käyttökelpoisen tekniikan vaatimukset täyttävällä tavalla ennen niiden johtamista esikäsittelylaitokselle.

Jäteveden nykyisen esikäsittelyn tehostamiseksi laitoksen jätevesi on johdettava Pyhännän kunnan hallinnoimalle jätevesien esikäsittelylaitokselle luvanhaltijan, Pyhännän kunnan ja esikäsittelylaitoksen operoijan kanssa 13.11.2023 allekirjoittaman teollisuusjätevesisopimuksen ja siinä esitettyjen jäteveden laatu- ja määräkriteerien, tarkkailuvelvoitteiden sekä muiden esitettyjen ehtojen mukaisesti. Jätevedet tulee johtaa esikäsittelylaitokselle sen jälkeen, kun Pyhännän kunta on ilmoittanut pystyvänsä ottamaan ne vastaan sinne ja esikäsittelylaitos on otettu käyttöön.

13.11.2023 solmittu teollisuusjätevesisopimus astuu voimaan, kun esikäsittelylaitos on otettu käyttöön. Samalla kumotaan nykyinen Suomen Oikia Oy:n (ent. Fodelia Retail Oy), Siikalatvan Keskuspuhdistamo Oy:n ja Pyhännän kunnan kanssa 20.12.2022 solmittu ensimmäinen teollisuusjätevesisopimus.

Luvanhaltijan tulee ilmoittaa valvontaviranomaiselle, kun jätevesien johtaminen jätevesien

HAAPAVEDEN KAUPUNKI
Ympäristöterveyslautakunta
Rynnäkkötie 1, 3. krs
86600 Haapavesi

YMPÄRISTÖLUPA
Asianumero 303/11.01.00.00/2024
Päätöspäivä 2.9.2024 § 47, Liite 5

esikäsittelylaitokselle aloitetaan.

5. Viemäriin johdettava jätevesi ei saa sisältää sellaisia määriä tai pitoisuuksia rasvaa, öljyä, orgaanista ainetta, kiintoainetta, liuottimia tai muita aineita, jotka ovat haitallisia viemäriverkoston rakenteille tai laitteille, esikäsittelylaitoksen ja jätevedenpuhdistamon toiminnalle tai lietteen jatkokäsittelylle. Jätevesikuormituksen vähentämiseen liittyvän parhaan käyttökelpoisen tekniikan kehittymistä on seurattava aktiivisesti sekä otettava sitä mahdollisuuksien mukaan käyttöön.

Viemärissä on oltava näytteenotto- ja sulkuventtiilikaivo, josta jätevesien pääsy eteenpäin voidaan estää. Jäteveden pääsy viemäriin tulee voida estää välittömästi, mikäli viemäriin on päässyt aineita, jotka saattavat aiheuttaa haittaa tai vaaraa viemäriverkoston, esikäsittelylaitoksen tai jätevedenpuhdistamon toiminnalle. Asiasta on ilmoitettava välittömästi esikäsittelylaitoksen ja jätevedenpuhdistamon hoitajalle.

6. Luvanhaltijan tulee huolehtia siitä, että elintarvikkeiden, raaka-aineiden ja niiden ainesosien pääsy viemäriin estetään mahdollisuuksien mukaan ja ohjataan ne sen sijaan käsiteltäväksi biojätteenä.

7. Rasvanerottimien kapasiteetin ja mitoituksen tulee olla riittävä ja vastata niihin johdettavan jäteveden puhdistustarvetta kaikilla tuotantomäärillä jatkuvasti. Rasvanerottimien sisärakenteet, hälytysanturit ja anturikaapelit on pidettävä toimintakuntoisina ja niiden kunto on tarkastettava säännöllisesti. Hälytysanturit on puhdistettava aina erottimen tyhjennyksen ja rasvajätteen kuorinnan yhteydessä.

8. Piha-alueen sade- ja hulevedet tulee johtaa alueen hulevesiverkostoon, josta ne ohjautuvat öljynerotuskaivon ja hiekanerotuskaivon kautta sadevesiviemäriä pitkin pohjavesialueen rajalle ja siitä edelleen pohjavesialueen ulkopuolelle ruopatussa ojassa laskuojalle saakka.

Hajupäästöt ja päästöt ilmaan

9. Toiminta tulee järjestää siten, ettei synny merkittävää viihtyisyyshaittaa aiheuttavaa hajua laitoksen ympäristössä. Hajuhaitan syntymistä tulee ehkäistä sopivilla toimitavoilla ja tarvittaessa rakenteilla. Mikäli merkittävä viihtyisyyshaitta ilmenee, valvontaviranomainen voi velvoittaa luvanhaltijan ryhtymään toimiin haitan poistamiseksi tai vähentämiseksi.

10. Energiantuotantolaitoksella saa käyttää polttoaineena hakemuksen mukaisesti nestekaasua. Muita polttoaineita ei käytetä.

Kemikaalien, polttoaineiden ja muiden ympäristölle haitallisten aineiden käsittely ja varastointi

11. Toiminnanharjoittajan tulee olla selvillä käyttämiensä kemikaalien, polttoaineiden ja pesuaineiden ominaisuuksista. Aineita tulee käyttää, varastoida ja siirtää siten, että päästöjä ympäristöön ei pääse syntymään.

12. Kemikaalit on varastoitava omissa myyntipakkauksissaan tai omissa, merkityissä tiiviissä säiliöissä katetuissa, tiivispohjaisissa tiloissa erillään elintarvikkeista. Varastointipaikkojen on oltava allastettuja. Ulkona varastoitavien kasviöljysäiliöiden on oltava kaksoisvaipallisia ja säiliöt on sijoitettava riittävän suureen katokselliseen valuma-altaaseen, joka tulee varustaa altaan täyttymisestä ilmaisevalla hälyttimellä. Kemikaalien varastointi ja käsittely on järjestettävä siten, ettei kemikaaleja pääse häiriötilanteessakaan viemäriin tai ympäristöön ja etteivät keskenään vaarallisesti reagoivat kemikaalit pääse mahdollisessa astioiden vuototilanteessa kosketuksiin toistensa kanssa. Pihalle ja lattialle joutuneet kemikaalit on kerättävä viipymättä talteen ja niiden pääsy ympäristöön tai viemäriin on estettävä. Piha-alueella ei saa tarpeettomasti säilyttää koneita, polttoaineita tai öljyjä ja koneiden huoltotoimenpiteitä ei saa tehdä laitoksen piha-alueella. Laitoksella tulee olla helposti koko

HAAPAVEDEN KAUPUNKI
Ympäristöterveyslautakunta
Rynnäkkötie 1, 3. krs
86600 Haapavesi

YMPÄRISTÖLUPA
Asianumero 303/11.01.00.00/2024
Päätöspäivä 2.9.2024 § 47, Liite 5

ajan saatavilla öljy- ja polttoainevuotojen varalta imeytysainetta, esimerkiksi turvetta tai imeytysmattoja.

13. Varastojen, säiliöiden, putkistojen ja viemäreiden kuntoa on tarkkailtava säännöllisesti ja todetut vauriot on korjattava viipymättä.

14. Nestekaasusäiliötä koskevien painelaitteen määräaikaistarkastusten tarkastuspöytäkirjojen jäljennös tulee toimittaa yhden kuukauden kuluessa tarkastuksesta ympäristöluvan valvontaviranomaiselle.

Melu

15. Laitoksen toiminta tulee järjestää siten, että toiminnasta ja siihen liittyvästä liikenteestä aiheutuva melu laitoksen tavanomaisissa käyttötilanteissa ei ylitä valtioneuvoston päätöksessä melutason ohjearvoista (993/1992) melulle altistuvissa kohteissa annettuja ohjearvoja LAeq 55 dB päivällä (klo 7-22) ja LAeq 50 dB yöllä (klo 22-7). Melutason ylittyessä on toiminnanharjoittajan ryhdyttävä toimiin meluhaitan vähentämiseksi ja tarvittaessa varmistettava melutaso asianmukaisin mittauksin valvontaviranomaisen ohjeiden mukaisesti.

Jätteet ja jätehuolto

16. Toimintaa tulee harjoittaa niin, että jätettä syntyy mahdollisimman vähän. Jätteistä ei saa aiheutua epäsiisteyttä, roskaantumista eikä muuta haittaa ympäristölle tai terveydelle eikä maaperän tai pohjaveden pilaantumisen vaaraa. Alueella ei saa varastoida jätteitä, vaan ne on toimitettava säännöllisesti, vähintään kerran vuodessa, asianmukaiseen jätehuoltoon. Hyötykäyttökelpoiset jätteet on kerättävä erilleen ja hyödynnettävä ensisijaisesti materiaalina ja toissijaisesti energiana. Jätteet saa luovuttaa vain asianmukaiseen käsittelyyn, joka on hyväksytty jätelain 29 §:n edellyttämällä tavalla. Jätteiden kuljettamisessa tulee aina käyttää asianmukaista, jätelain mukaiseen jätehuoltorekisteriin hyväksyttyä kuljettajaa.

Jätteet tulee varastoida suljetuissa, tarkoituksenmukaisissa ja helposti puhdistettavissa astioissa tiivispohjaisella alustalla. Biojäte tulee käsitellä ja varastoida niin, että siitä ei aiheudu terveys-, viihtyisyys-, hajuhaittaa ja jäteasiat tulee suojata eläimiltä ja tuhoeläimiltä. Kaikki jätteet tulee aina säilyttää tuotantotiloista erillään ja jätteiden säilytysalueet on suunniteltava ja hoidettava niin, että ne voidaan pitää jatkuvasti puhtaina ja tarvittaessa desinfioida.

Toiminnassa syntyvät vaaralliset jätteet on kerättävä ja pidettävä erillään toisistaan ja muista jätteistä. Ne on varastoitava tiiviissä, katetussa, lukitussa ja suoja-altaalla varustetussa tilassa ja toimitettava asianmukaisen käsittelyluvan saaneeseen paikkaan vähintään kerran vuodessa. Varastoinnin tai kuljetuksen aikana vaarallisia jätteitä ei saa yhdistellä tai sekoittaa tarpeettomasti keskenään tai muihin jätteisiin. Vaarallisten jätteiden sekä sako- ja umpikaivolietteiden ja hiekan- ja rasvanerotuskaivojen lietteiden kuljetuksista tai siirroista on laadittava jätelain 121 §:n mukainen siirtoasiakirja, joka on mukana jätteiden siirron aikana ja luovutetaan jätteiden vastaanottajalle ja jota on säilytettävä vähintään kolme vuotta jätteen luovutuksesta. Jätehuolto tulee hoitaa Pyhännän kunnassa voimassa olevien Jokilaaksojen jätelautakunnan 21.6.2022 § 3 hyväksymien jätehuoltomääräysten mukaisesti. Toiminnassa syntyvien kaikkien jätteiden määrästä, laadusta ja toimituspaikoista on pidettävä kirjaa ja kirjanpito on säilytettävä viiden vuoden ajan ja se on pyydyttävä esitettävä ympäristöluvan valvontaviranomaiselle. Jätteitä ei saa haudata maahan eikä polttaa.

Luvanhaltijan on omalta osaltaan huolehdittava jätelaissa säädetyistä pakkausten tuottajavastuuta koskevista velvoitteista.

HAAPAVEDEN KAUPUNKI
Ympäristöterveyslautakunta
Rynnäkkötie 1, 3. krs
86600 Haapavesi

YMPÄRISTÖLUPA
Asianumero 303/11.01.00.00/2024
Päätöspäivä 2.9.2024 § 47, Liite 5

Paras käyttökelpoinen tekniikka, BAT

17. Luvanhaltijan tulee olla riittävästi selvillä toimintansa ympäristövaikutuksista ja toimialansa parhaan käyttökelpoisen tekniikan kehitymisestä ja varauduttava sen käyttöönottoon.

Pohjaveden tarkkailu

18. Luvanhaltijan tulee tarkkailla alueella olevan pohjaveden laatua vähintään kahden vuoden välein pohjaveden havaintoputkesta nro 101, jonka sijainti on esitetty Pyhännän Vesi Oy:n Vesihuoltolaitoksen vedenjakelualueen valvontatutkimusohjelma ja pohjavesialueiden tarkkailuohjelma 2022-2026 -ohjelman (30.9.2022) karttaliitteessä "P45584-3 Pohjavesialueiden tarkkailuohjelma, Leiviskänkankaan pohjavesialue (11630001)". Pohjavedestä tulee määrittää haju, ulkonäkö, lämpötila, sameus, happi, pH, sähkönjohtavuus, alkaliteetti, kokonaiskovuus, kemiallinen hapenkulutus CODMn, kloridi, ammonium, nitraatti, mangaani, rauta, koliformiset bakteerit ja öljyhiilivedyt (C5-C40). Tarkkailutulokset tulee toimittaa kuukauden kuluessa näytteenotosta ympäristöluvan valvontaviranomaiselle Ympäristöpalvelut Helmelle, Pyhännän Vesi Oy:lle ja Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselle.

Toiminnan päästöjen tarkkailu ja tarkkailusuunnitelma

19. Elintarviketuotantolaitokselta jätevesiviemäriin johdettavan jäteveden laatua ja määrää tulee seurata luvanhakijan, Pyhännän kunnan ja esikäsittelylaitoksen operoijan keskinäisen 13.11.2023 allekirjoitetun teollisuusjätevesien esikäsittelylaitokselle toimittamissopimuksen mukaisesti. Tiedot seurannan tuloksista tulee toimittaa kuukauden kuluessa näytteenotosta sopimuksessa mainittujen lisäksi myös ympäristöluvan valvontaviranomaiselle.

13.11.2023 solmittu teollisuusjätevesisopimus astuu voimaan, kun esikäsittelylaitos on otettu käyttöön. Samalla kumotaan nykyinen Suomen Oikia Oy:n (entinen Fodelia Retail Oy), Siikalatvan Keskuspuhdistamo Oy:n ja Pyhännän kunnan kanssa 20.12.2022 solmittu ensimmäinen teollisuusjätevesisopimus. Luvanhaltijan tulee ilmoittaa valvontaviranomaiselle, kun jätevesien johtaminen jätevesien esikäsittelylaitokselle aloitetaan.

20. Tuotantolaitokselle, käsittäen myös energiantuotantolaitoksen, laadittu kirjallinen tarkkailusuunnitelma, jossa on esitetty laitoksen käyttötarkkailu; päästötarkkailu; ympäristövaikutusten tarkkailu; mittausmenetelmät ja -laitteet, laskentamenetelmät ja niiden laadunvarmistus; sekä raportointi ja tarkkailuohjelmat, on pidettävä ajan tasalla. Kulloinkin päivitetty tarkkailusuunnitelma tulee toimittaa ympäristöluvan valvontaviranomaiselle.

Käyttötarkkailusuunnitelmassa tulee esittää mm. raaka- ja polttoaineiden kulutuksen, prosessien, varastojen, putkistojen, suoja-aldaiden, jätevesien esikäsittelyjärjestelmien, ilmapäästöjen puhdistimien sekä valvonta- ja hälytyslaitteiden toiminnan ja kunnon säännöllinen seuranta ja tarkkailu sekä selvitys esikäsittelyjärjestelmien kapasiteetin riittävydestä.

Päästö- ja vaikutusten tarkkailusuunnitelmassa tulee esittää jätevesien esikäsittelyjärjestelmistä viemäriin johdettavan jäteveden laadun säännöllinen tarkkailu, näytteenottotapa ja -tiheys, näytteenottopaikat ja seurattavat määritykset ja mittaukset. Lisäksi tulee esittää jätteiden seuranta mukaan luettuna muualle kuljetettavan biojätteen määrä seuranta.

Raportointi

21. Laitoksen toiminnasta on laadittava vuosittain yhteenvetoraportti, joka toimitetaan Ympäristöpalvelut Helmeen kutakin toimintavuotta seuraavan vuoden helmikuun loppuun mennessä. Vuosiraportin perusteena ovat asiakirjat ja aineistot tulee säilyttää vähintään kuusi (6) vuotta. Raportointi tulee soveltuvin osin tehdä sähköisesti ympäristönsuojelun tietojärjestelmään (YLVA) valvontaviranomaisen tarkemmin ohjeistamalla tavalla. Valvontaviranomainen liittyy toiminnan

HAAPAVEDEN KAUPUNKI
Ympäristöterveyslautakunta
Rynnäkkötie 1, 3. krs
86600 Haapavesi

YMPÄRISTÖLUPA
Asianumero 303/11.01.00.00/2024
Päätöspäivä 2.9.2024 § 47, Liite 5

ympäristönsuojelulain mukaiseen määräaikaistarkastusten ja säännöllisen valvonnan piiriin.

Vuosiraportin tulee sisältää ainakin seuraavat tiedot:

- laitoksen tuotantotiedot (tn) ja prosessien käyntiajat
- raaka-aineiden, kemikaalien ja polttoaineiden laatu- ja kulutustiedot (tn)
- energiantuotannon määrä
- energiantuotantokattilan käyttötuntien määrä
- ostetun sähkön ja käyttöveden määrä
- yhteenveto elintarviketuotantolaitoksella käytössä olevista teollisuusjäteveden esikäsittelyjärjestelmistä
- yhteenveto viemäriin johdettavan jäteveden tarkkailutuloksista, selvitys jätevesivirtaamasta sekä mahdolliset poikkeamat annetuista raja-arvoista
- yhteenveto edellisen vuoden jätekirjanpidosta, jossa jätteet on luokiteltu valtioneuvoston asetuksen jätteistä 978/2021 jäteluettelon (Liite 3) mukaisesti sisältäen myös muualle kuljetettava biojäte
- yhteenveto ympäristönsuojelun kannalta olennaisista huoltotoimenpiteistä (prosessit, jätevesien esikäsittelyjärjestelmät, rasvan- ja kiintoaineenerottimet ym.)
- muut ympäristönsuojeluun liittyvät mittausraportit ja selvitykset
- tiedot onnettomuus- ja häiriötilanteista (ajankohta, syy, vaikutukset, korjaustoimenpiteet)
- vuoden aikana toteutetut ja suunnitteilla olevat muutokset toiminnassa, jotka saattavat vaikuttaa päästöihin

Poikkeukselliset tilanteet

22. Poikkeuksellisista päästöistä sekä häiriötilanteista ja onnettomuuksista, joista voi olla vaaraa tai haittaa ympäristölle tai terveydelle, on ilmoitettava viipymättä valvontaviranomaiselle. Poikkeuksellisista viemäriin johdettavista päästöistä (korkea tai matala pH, korkea lämpötila ja suuri rasvan, kiintoaineen tai orgaanisen aineen pitoisuus) on ilmoitettava viipymättä myös esikäsittelylaitoksen toiminnan vastaaville henkilöille. Lisäksi on ryhdyttävä toimenpiteisiin tapahtuman uusiutumisen ehkäisemiseksi.

Toiminnan muuttaminen ja lopettaminen

23. Toiminnan olennaiseen laajentamiseen tai muuttamiseen tulee hakea lupa. Toiminnan olennaisesta muutoksesta ja toiminnan pysyvistä tai pitkäaikaisesta keskeyttämisestä sekä toiminnanharjoittajan vaihtumisesta tulee viipymättä ilmoittaa valvontaviranomaiselle. Mikäli jätevesiä ei voida johtaa teollisuusjätevesien esikäsittelylaitokselle johtuen esikäsittelylaitoksen toiminnan pysyvistä tai pitkäaikaisesta keskeytymisestä, tulee siitä ilmoittaa viipymättä valvontaviranomaiselle.

Toiminnan lopettamisesta tulee ilmoittaa valvontaviranomaiselle viipymättä, jotta voidaan antaa tarpeelliset määräykset toiminnan lopettamisen jälkeisille toimille. Tarvittaessa alueen maaperän puhtaus on varmennettava näytteenotoilla ja tarvittaessa kunnostettava.

24. Toiminnan päätyttyä tuotantolaitosalue tulee saattaa sellaiseen kuntoon, että se toiminnan päättymisenkään jälkeen ei aiheuta ympäristö- tai terveyshaittaa tai muuta merkittävää maaperän, pohjaveden tai ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa. Alue on siistittävä ja alueelle ei saa jäädä jätteitä eikä muuta alueelle kuulumatonta tavaraa.

PERUSTELUT

Käsiteltävä asia: Kysymyksessä on kasviperäisiä raaka-aineita käyttävä elintarviketuotantolaitos, jonka perunalastujen ja snackstuotteiden vuotuinen tuotanto on nykyisin seuraava: perunalastuja 1 850 tonnia, pellettejä 350 tonnia, kaurasnackseja 130 tonnia ja maissisnackseja 460 tonnia.

Elintarviketuotantolaitostoiminnalla on ennestään 17.3.2022 myönnetty ympäristölupa ja lupaa on nyt

HAAPAVEDEN KAUPUNKI
Ympäristöterveyslautakunta
Rynnäkkötie 1, 3. krs
86600 Haapavesi

YMPÄRISTÖLUPA
Asianumero 303/11.01.00.00/2024
Päätöspäivä 2.9.2024 § 47, Liite 5

haettu elintarviketuotantolaitoksen olennaiselle muutokselle. Lupaan sisältyy myös luvanhaltijan energiantuotantolaitos, jonka toiminta säilyy ennallaan. Ympäristönsuojelulain 89 §:n 1. momentin mukaan toiminnanharjoittaja voi hakea ympäristöluvan muuttamista. Olennainen muutos on se, että teollisuusjätevesien esikäsittelyä tehostetaan ja se toteutetaan pohjavesialueen ulkopuolella erillisessä Pyhännän kunnan omistamassa ja hallinnoimassa esikäsittelylaitoksessa Puhdistamontie 6:ssa ennen jäteveden johtamista jäteveden vastaanottavalle jätevedenpuhdistamolle Siikalatvalle. Hakemuksessa on lisäksi useita päivitettyjä tietoja vastaten nykyistä toimintaa. Elintarviketuotannon toiminta ei ole laajentunut aiempaan ympäristölupaan nähden.

Elintarviketuotantolaitoksella on käytössään viemäriin johdettavien jätevesien esikäsitlemiseksi ns. jätelinko ja kaksi rasvanerotuskaivoa. Perunalastujen tuotannon jätevedet johdetaan ensin jätelinkoon, joka erottelee perunan kuoret ja muun kiinteän aineksen jätevedestä ennen veden johtamista kahteen peräkkäiseen rasvanerotuskaivoon. Luvan hakija on tehostanut laitoksellaan olevia jäteveden esikäsittelyjä hankkimalla uuden 15,65 m³:n rasvanerotin olemassa olevan rasvanerotin lisäksi. Luvan hakija on myös uusinnut jätelingon vuonna 2023.

Vuonna 2022 myönnettyssä ympäristöluvassa oli edellytetty viemäriin johdettavien jätevesien nykyisestäään tehostetun esikäsittelyn käyttöönottoa 31.12.2024 mennessä. Tämä toteutetaan vuoden 2024 aikana käyttöön otettavalla elintarviketuotantolaitosten yhteisellä esikäsittelylaitosmallilla, jonka Pyhännän kunta toteuttaa. Hankkeessa rakennetaan käsittelyratkaisu, jolla vähennetään runkoviemäriin ja Siikalatvan Keskuspuhdistamo Oy:n jätevedenpuhdistamoon kohdistuvaa kuormitusta ja päästöjä (BOD ja kiintoaine) 30-75 %. Esikäsittelylaitoksen kaikesta toiminnasta vastaavat Pyhännän kunta laitoksen omistajana ja laitoksen operoija (nykyisin Owatec Group Oy). Pyhännän kunnalla ja operoijalla on keskinäinen sopimus teollisuusjätevesien käsittelystä ja johtamisesta Siikalatvan Keskuspuhdistamo Oy:lle. Kunnan ja Owatec Group Oy:n välisissä sopimuksissa on määritelty vastuut ja raja-arvot esikäsittelylaitoksesta lähtevälle jätevedelle. Lähtökohtana esikäsittelylaitokselle on, että yrityskohtaisia esikäsittelyratkaisuja ei tarvita nykyisten toimivien ratkaisujen lisäksi. Esikäsittelylaitoksella tullaan käsittelemään usean elintarviketuotantolaitoksen teollisuusjätevedet samanaikaisesti.

Nyt toteutettavaa teollisuusjätevesien keskitettyä pohjavesialueen ulkopuolelle sijoituvaa esikäsittelyratkaisua voidaan pitää hyvänä, tehokkaana sekä ympäristöä ja pohjavesiä suojelevana jätevesien käsittelyratkaisuna, koska Leiviskänkankaan pohjavesialueelle ei tarvitse rakentaa ja sijoittaa nykyistä enempää teollisia rakenteita ja jäteveden käsittelyratkaisuja. Hankkeessa on katsottu elintarvikelaitosten nykyisten toimivien jäteveden esikäsittelyratkaisujen olevan riittäviä eikä uusia menetelmiä sinne tarvita. Hankkeella parannetaan Siikalatvan Keskuspuhdistamo Oy:n toimintaedellytyksiä ja oman ympäristölupansa lupamääräysten noudattamista, koska jätevedenpuhdistamolle Pyhännältä johdettavan jäteveden laatu on oletettavasti aiempaa tasalaatuisempaa, puhtaampaa ja sisältää vähemmän mm. rasvaa ja orgaanista ainesta.

Lupamääräyksessä 18. luvan hakija on edellytetty tarkkailemaan Leiviskänkankaan pohjaveden laatua vähintään kahden vuoden välein. YSL:n 6 §:n mukaan *"Toiminnanharjoittajan on oltava selvillä toimintansa ympäristövaikutuksista, ympäristöriskeistä ja niiden hallinnasta sekä haitallisten vaikutusten vähentämismahdollisuuksista (selvilläolovelvollisuus)."* Suomen Oikia Oy:n elintarviketuotantolaitos sijaitsee Leiviskänkankaan vedenottamoon nähden sen yläpuolella. Pohjavesialueella on voimassa Pyhännän Vesi Oy:n Vesihuoltolaitoksen vedenjakelualueen valvontatutkimusohjelma ja pohjavesialueiden tarkkailuohjelma 2022-2026 -ohjelma (30.9.2022). Ohjelman mukaan Leiviskänkankaalla tehdään pohjaveden laaduntarkkailua näytepisteistä L15 ja 107 yhden kerran vuodessa ja useasta muusta pisteestä pohjaveden pinnantarkkailua. Nyt tarkkailtavaksi esitetty piste 101 sijaitsee lähellä luvan hakijan kiinteistöä ja pohjaveden virtaussuunta on kohti em. vedenottamo.

HAAPAVEDEN KAUPUNKI
Ympäristöterveyslautakunta
Rynnäkkötie 1, 3. krs
86600 Haapavesi

YMPÄRISTÖLUPA
Asianumero 303/11.01.00.00/2024
Päätöspäivä 2.9.2024 § 47, Liite 5

Luvan hakija on pitänyt Pyhännän Vesi Oy:n tietoisena vedenkulutusennusteestaan.

Elintarviketuotantolaitoksen ja energiantuotantolaitoksen ympäristöluvan lupaharkinta on tehty jo aiemmassa toiminnalle myönnetyssä ympäristölupamenettelyssä.

Valmistelijan käsityksen mukaan harjoitettaessa lupahakemuksessa tarkoitettuja toimintoja tässä päätöksessä esitetyllä tavalla ja lupamääräyksiä noudattaen toiminta täyttää ympäristönsuojelulainsäädännön, jätelainsäädännön ja eräistä naapuruussuhteista annetun lain vaatimukset. Ennalta arvioiden toiminta ei aiheuta luvan myöntämisen esteenä olevaa ympäristönsuojelulain 49 §:n tarkoittamaa terveyshaittaa; merkittävää ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa; maan tai pohjaveden pilaantumista; erityisten luonnonolosuhteiden huononemista taikka vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella; tai kohtuutonta rasitusta naapurikiinteistöissä. Lupamääräysten tavoitteena on ehkäistä haitalliset ympäristövaikutukset ennakolta tai rajoittaa ne mahdollisimman vähäisiksi. Luvan hakijalla on toiminnan edellyttämä asiantuntemus ja edellytykset hankkia tarvittaessa lisäasiantuntemusta toimintansa tueksi.

Luvan saaja on velvoitettu tarkkailemaan toimintaansa. Määräyksiä annettaessa on otettu huomioon toiminnan aiheuttama pilaantumisen todennäköisyys ja onnettomuusriski sekä alueen asemakaavamääräykset.

Lupamääräysten perustelut, lupamääräys suluissa

Määräyksellä varmistetaan laitoksen ja valvontaviranomaisten välinen tiedonkulku. Laitoksen toiminnan ja jäteveden elintarvikelaitoksella tapahtuvan esikäsittelyn valvonta kuuluu ensisijaisesti laitokselle ja sillä on oltava käytöstä vastuussa oleva ja tehtävän edellyttämän pätevyyden omaava, nimetty vastuullinen hoitaja. **(1)**

Määräyksellä ohjataan ympäristönsuojelulain yleisiin periaatteisiin ja velvollisuuksiin terveydellisen haitan ja ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi. **(2)**

Valtioneuvoston asetuksella (1065/2017) on säädetty ympäristönsuojelun vähimmäisvaatimuksista kiinteää, nestemäistä tai kaasumaista polttoainetta käyttäviin energiantuotantoyksiköihin, joiden polttoaineteho on vähintään 1 MW, mutta alle 50 MW (keskisuuri energiantuotantoyksikkö) sekä energiantuotantolaitoksiin, joihin kuuluu yksi tai useampi asetuksen soveltamisalaan kuuluva keskisuuri energiantuotantoyksikkö (keskisuuri energiantuotantolaitos). Lisäksi asetusta sovelletaan ympäristönsuojelulain vähimmäisvaatimuksena toimintaan, johon tarvitaan ympäristönsuojelulain nojalla ympäristölupa. Näitä vähimmäisvaatimuksia on toiminnassa aina noudatettava, ellei lupapäätöksessä ole edellytetty tiukempaa ympäristönsuojelun tasoa. **(3)**

Ympäristönsuojeluasetuksen 41 §:n mukaan vesihuoltolaitoksen viemäriin johdettavat teollisuusjätevedet ja muut pilaavia aineita sisältävät jätevedet on esikäsiteltävä asianmukaisella tavalla. Elintarviketeollisuuden jätevedet sisältävät mm. proteiineja, rasvoja, happoja, emäksiä, suoloja ja säilöntäaineita. Teollisuusjätevedet eivät saa aiheuttaa haittaa viemäriverkostolle, teollisuusjätevesien esikäsittelylaitokselle, jätevedenpuhdistamolle eikä puhdistamolietteen laadulle. **(4-7)**

Asemakaavamääräysten (Leiviskänkankaan asemakaavan muutos ja laajennus, hyv. kunnanvalt. 16.12.2019 § 53) ja korttelia 202 koskevien asemakaavamääräysten mukaan jätevesien sekä lauhdevesien imeyttäminen maaperään on kielletty. Lisäksi todetaan, että alueella saa imeyttää vain puhtaita hulevesiä. Tiet, liikennealueet ja varastoalueet tulee pääallystää siten, että niiltä ei pääse maaperään pohjavedelle haitallisia aineita. Hulevedet tulee johtaa näiltä alueilta öljynerotuskaivojen kautta pohjavesialueen ulkopuolelle. Jätevesien johtaminen jätevesiviemäriin ja sade- ja hulevesien johtaminen öljynerotus- ja hiekkanerotuskaivon kautta pohjavesialueen ulkopuolelle on

HAAPAVEDEN KAUPUNKI
Ympäristöterveyslautakunta
Rynnäkkötie 1, 3. krs
86600 Haapavesi

YMPÄRISTÖLUPA
Asianumero 303/11.01.00.00/2024
Päätöspäivä 2.9.2024 § 47, Liite 5

asemakaavamääräysten mukainen. **(8)**

Määräyksellä varmistetaan, että raaka-aineiden, tuotteiden ja orgaanisten jätteiden käsittelystä ei aiheutuisi haju- tai viihtyvyyshaittoja. **(9)**

Määräys on annettu hakemuksen mukaisesti. **(10)**

Käytettävät pesuaineet ja kemikaalit on pyrittävä valitsemaan niin, että ne ovat ympäristön kannalta mahdollisimman haitattomia. Raaka-aineiden, kemikaalien, jätteiden ja vaarallisten jätteiden varastointi ei saa aiheuttaa vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle. Nestemäiset kemikaalit ja vaaralliset jätteet on säilytettävä niin, että ne eivät vuototilanteessa pääse maaperään, vesistöön, jätevesiviemäriin tai pohjavesiin tai reagoimaan keskenään. **(11-14)**

Melutason rajoittaminen valtioneuvoston päätöksen melutason ohjearvoista (993/1992) mukaiselle tasolle ehkäisee toiminnasta aiheutuvaa meluhaittaa naapurustolle. **(15)**

Määräys on annettu asianmukaisen jätehuollon ja jätelain ja sen nojalla annettujen säädösten noudattamiseksi ja sillä estetään jätteistä terveydelle ja ympäristölle jätteistä aiheutuvia haittoja. Jätteet tulee pitää erillään jätehuollon kaikissa vaiheissa. Jätteiden ja ongelmajätteiden toimittaminen säännöllisesti asianmukaiseen vastaanottoon ja käsittelyyn on omiaan vähentämään niistä aiheutuvia ympäristö- ja terveyshaittoja ja -riskejä. Jätelaila määrätään mm. yleisistä huolehtimisvelvoitteista. **(16)**

Ympäristönsuojelulain mukaan toiminnanharjoittajan tulee olla riittävästi selvillä toimintansa ympäristövaikutuksista ja niiden vähentämismahdollisuuksista. Luvan voimassaoloaikana tekniikka voi kehittyä ja luvanhaltija on velvollinen ottamaan lupamääräyksistä huolimatta käyttöön parhaita käyttökelpoisia tekniikoita. **(17)**

Ympäristönsuojelulain 6 §:n mukaan "Toiminnanharjoittajan on oltava selvillä toimintansa ympäristövaikutuksista, ympäristöriskeistä ja niiden hallinnasta sekä haitallisten vaikutusten vähentämismahdollisuuksista (selvilläolovelvollisuus)." Luvan hakijalla on alueen asemakaavoituksen mukaiset menetelmät pohjaveden suojelemiseksi käytössään ja hulevedet johdetaan pohjavesialueen ulkopuolelle. Pohjaveden laadun tarkkailua laitoksen lähipisteestä (tarkkailupiste 101) on syytä kuitenkin toteuttaa, jolloin se tuo lisävarmuutta nyt jo olemassa olevien, kauempana sijaitsevien näytteenottopisteiden (L15 ja 107) vesilaitoksen toteuttaman pohjaveden laadun taustatarkkailun lisäksi. **(18)**

Tarkkailua, kirjanpitoa ja raportointia koskevat lupamääräykset on annettu toiminnan valvonnan ja tarkkailun toteuttamiseksi ja järjestämiseksi. Toiminnasta saamiensa tietojen perusteella valvontaviranomainen voi seurata luvassa annettujen lupamääräysten noudattamista. Luvan saajan on oltava selvillä toimintansa päästöistä ja niiden vaikutuksista ympäristöön ja toimintansa haitallisten vaikutusten vähentämismahdollisuuksista. YSL:n 209 § edellyttää, että mittaukset, testaukset, selvitykset ja tutkimukset tehdään pätevästi, luotettavasti ja tarkoituksenmukaisin menetelmin. YSL:n 62 §:n nojalla ympäristöluvassa on annettava tarpeelliset määräykset päästöjen ja toiminnan tarkkailusta sekä toiminnan vaikutusten ja toiminnan lopettamisen jälkeisen ympäristön tilan tarkkailusta. Luvassa on lisäksi annettava tarpeelliset määräykset jätelain 120 §:ssä säädetystä jätehuollon seurannasta ja tarkkailusta sekä jätteen käsittelyn seuranta- ja tarkkailusuunnitelmasta ja sen noudattamisesta. **(19-21)**

Määräys on tarpeen valvonnan toteuttamiseksi ja ympäristöhaittojen ehkäisemiseksi. **(22)**

Määräykset on annettu toiminnan valvonnan ja seurannan kannalta. **(23)**

Määräys on annettu varmistamaan, että alue saatetaan toiminnan päätyttyä sellaiseen kuntoon, ettei siitä aiheudu haittaa tai vaaraa terveydelle eikä ympäristölle. **(24)**

YKSILÖIDYT VASTAUKSET ANNETTUIHIN LAUSUNTOIHIN

-Pyhännän kunnan terveydensuojeluviranomainen, lupamääräykset 2, 4-8, 11-14 ja 16

-Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus, lupamääräykset 4-8, 12-14, 18 ja muutoin hakijan vastineesta ja päätöksestä ilmenevällä tavalla

HAAPAVEDEN KAUPUNKI
Ympäristöterveyslautakunta
Rynnäkkötie 1, 3. krs
86600 Haapavesi

YMPÄRISTÖLUPA
Asianumero 303/11.01.00.00/2024
Päätöspäivä 2.9.2024 § 47, Liite 5

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Ympäristönsuojelulaki (527/2014) 2, 5-12, 16-17, 19-20, 22-23, 28, 29, 29a, 30, 34, 39-40, 41-44, 48-49, 52-53, 58, 62, 64, 66-67, 70, 83, 85, 87, 89, 106a-b, 106e, 140-142, 170, 172, 190-191, 198, 205 ja 209 §, Liite 2 ja Liite 4

Valtioneuvoston asetus ympäristönsuojelusta (713/2014) 2-8 ja 11-15, 20 ja 41 §

Valtioneuvoston asetus keskisuurten energiantuotantoyksiköiden ja -laitosten ympäristönsuojeluvaatimuksista (1065/2017)

Valtioneuvoston päätös melutason ohjearvoista (993/1992)

Laki eräistä naapuruussuhteista (26/1920 ja muutos 90/2000) 17 §

Jätelaki (646/2011) 2-3, 5, 6, 8-9, 12-15, 16-17, 24, 28-29, 31, Luku 6., 72, 91 ja 118-122 §

Valtioneuvoston asetus jätteistä (978/2021) 2-4, 7-11, 21, 33-34, 36 ja 40 §

Jokilaaksojen jätelautakunnan 21.6.2022 § 3 hyväksymät jätehuoltomääräykset

Haapaveden kaupungin ja Pyhännän kunnan ympäristönsuojelun viranomaispalveluista perittävien maksujen taksa 2024 (Haapaveden kaupungin ympäristöterveyslautakunta 29.2.2024 § 9)

PÄÄTÖKSEN VOIMASSAOLO

Ympäristölupa on voimassa toistaiseksi. Toiminnan olennaiseen laajentamiseen tai muuttamiseen on ympäristönsuojelulain 29 §:n mukaan oltava lupa. Jos asetuksella annetaan tämän luvan määräyksiä ankarampia tai luvasta poikkeavia säännöksiä luvan voimassaolosta tai tarkistamisesta, on asetusta luvan estämättä noudatettava.

KORVATTAVAT PÄÄTÖKSET

-Ympäristölupa, Haapaveden kaupungin ympäristöterveyslautakunta 22.3.2022 § 18

Ympäristölupa jää voimaan kuitenkin siihen saakka, kunnes tämä päätös on lainvoimainen ja kunnes jätevedet johdetaan Pyhännän kunnan toteuttamalle jätevesien esikäsittelylaitokselle, jolloin Suomen Oikia Oy:n (entinen Fodelia Retail Oy), Pyhännän kunnan ja operoijan (nykyään Owatec Group Oy) keskinäinen 13.11.2023 allekirjoitettu sopimus teollisuusjätevesien toimittamisesta esikäsittelylaitokselle astuu voimaan.

PÄÄTÖKSEN ANTAMINEN JA SIITÄ TIEDOTTAMINEN

Päätös annetaan tiedoksi julkisella kuulutuksella ympäristönsuojelulain 85 §:n mukaisesti. Päätös ja sitä koskeva kuulutus julkaistaan Haapaveden kaupungin ja Pyhännän kunnan verkkosivuilla Internet-osoitteissa <https://www.haapavesi.fi/> ja <https://www.pyhanta.fi> kuulutukset-kohdissa. Tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä verkkosivuilla julkaisemisajankohdasta lukien.

Päätös: Suomen Oikia Oy

Jäljennös päätöksestä: Pyhännän kunnan terveydensuojeluviranomainen, Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus, Pyhännän kunta, Siikalatvan Keskuspuhdistamo Oy, Pyhännän Vesi Oy ja Pohjois-Pohjanmaan pelastuslaitos

Ilmoitus päätöksestä: hakemuksesta tiedon saaneet

PÄÄTÖKSEN YLEINEN TÄYTÄNTÖÖNPANOKELPOISUUS

Päätös saadaan panna täytäntöön sen saatua lainvoiman.

PÄÄTÖKSESTÄ PERITTÄVÄ MAKSU

Tästä päätöksestä perittävä **maksu on 4 600 €**. Maksu määräytyy Haapaveden kaupungin ympäristöterveyslautakunnan 29.2.2024 § 9 hyväksymän Haapaveden kaupungin ja Pyhännän kunnan ympäristönsuojelun viranomaispalveluista perittävien maksujen taksapäätöksen mukaan seuraavasti:

HAAPAVEDEN KAUPUNKI
Ympäristöterveyslautakunta
Rynnäkkötie 1, 3. krs
86600 Haapavesi

YMPÄRISTÖLUPA
Asianumero 303/11.01.00.00/2024
Päätöspäivä 2.9.2024 § 47, Liite 5

--Pohjavesialueelle sijoittuvaa toimintaa koskee Maksutaulukon kohta "Ympäristöluvan edellyttävä toiminta ympäristönsuojelulain (527/2014) 28 §:n nojalla", jolloin maksu on vastaavan luvanvaraisen toiminnan lupamaksu.
--Energiantuotantolaitoksen ympäristölupamaksu on 2 900 € ja elintarviketuotantolaitoksen ympäristölupamaksu on 1 700 €.
--Maksun alentaminen taksapäätöksen 5.4 § mukaan Ympäristönsuojelulain 41 §:ssä tarkoitetun lupa-asian käsittelystä peritään yhdistetty maksu siten, että perusmaksultaan kalleimman toiminnan lupamaksuun lisätään muiden toimintojen osuutena vähintään 50 % näiden toimintojen maksusta.

Myös elintarviketuotantolaitoksen lupamaksu on määrätty maksutaulukon suuruisena. Tämä johtuu lupakäsittelyn vaatimasta huomattavan suuresta työajasta perustuen lupa-asian laajuuteen. Lisäksi suuri osa hakemuksesta oli edellisen ympäristöluvan (v. 2022) hakemusasiakirjoja, jotka valmistelija otti lupaviranomaisella ennestään olevasta aineistomateriaalista ja tietojen vertaaminen nykyiseen toimintaan oli aikaa vievää.

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen ja siitä määrättyyn maksuun saa hakea muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeuteen kolmenkymmenen (30) päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaantipäivästä sitä päivää lukuun ottamatta. Valituskirjelmä liitteineen tulee osoittaa Vaasan hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä.